Teismo praktikos rinkinys

BENDROJO TEISMO (ketvirtoji kolegija) SPRENDIMAS

2016 m. liepos 20 d.*

„Deliktinė atsakomybė — Žala, kurią padarė OLAF ir Komisija vykstant OLAF tyrimui — Ieškinys dėl žalos atlyginimo — Prašymas pripažinti OLAF aktus teisiškai neegzistuojančiais ir nepriimtinais kaip įrodymai nacionalinėse institucijose — Priimtinumas — Piktnaudžiavimas įgaliojimais — Asmens duomenų tvarkymas — Teisė į gynybą“

Byloje T-483/13

Athanassios Oikonomopoulos, gyvenantis Atėnuose (Graikija), iš pradžių atstovaujamas advokatų N. Korogiannakis ir I. Zarzoura, vėliau – advokato G. Georgios,

ieškovas,

prieš

Europos Komisiją, atstovaujamą J. Baquero Cruz ir A. Sauka,

atsakovę,

dėl, pirma, prašymo atlyginti Komisijos ir Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) padarytą žalą ir, antra, prašymo pripažinti OLAF aktus teisiškai neegzistuojančiais ir nepriimtinais kaip įrodymai nacionalinėse institucijose

BENDRASIS TEISMAS (ketvirtoji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas M. Prek (pranešėjas), teisėjai I. Labucka ir V. Kreuschitz,

posėdžio sekretorė C. Heeren, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2015 m. birželio 10 d. posėdžiui,

priima šį

* Proceso kalba: anglų.

Sprendimą [1]

Faktinės bylos aplinkybės

1 Ieškovas Athanassios Oikonomopoulos yra elektros inžinierius ir verslininkas, veikiantis informatikos robotikos rinkoje. Jis Graikijoje įsteigė bendrovę *Zenon Automation Technologies SA* (toliau – *Zenon*) ir 1987–2006 m. jai vadovavo.

2 2004–2006 m. *Zenon* pagal Šeštąją bendrąją mokslinių tyrimų, technologijų plėtros ir demonstravimo veiklos, prisidedančių prie Europos mokslinių tyrimų erdvės kūrimo ir inovacijų, programą (2002–2006) (toliau – Šeštoji bendroji programa) sudarė kelias sutartis su Europos Komisijos generaliniu direktoratu „Informacinė visuomenė ir žiniasklaida“ (toliau – Informacinės visuomenės GD).

3 2008 m. lapkričio mėn. Komisijos prašymu išorės audito įmonė atliko *Zenon* auditą dėl projektų *Alladin* ir *Gnosys*, įgyvendintų pagal Šaštąją bendrąją programą. Atlikus šį auditą, be kita ko, buvo parengta 2009 m. gegužės 13 d. audito ataskaita Nr. 08-BA59-028 (toliau – pirminė audito ataskaita).

4 Iš pirminės audito ataskaitos matyti, kad buvo nustatyti su išlaidomis personalui susiję trūkumai. *Zenon* buvo paprašiusi Komisijos didelės sumos išlaidoms, dėl kurių sąskaitas faktūras iš tiesų išrašė Kipro bendrovė *Comeng Computerised Engineering* (toliau – *Comeng*), finansuoti. Šios išlaidos buvo klaidingai nurodytos tiesioginių išlaidų personalui kategorijoje kaip išlaidos „vidaus konsultantams“, nors turėjo būti nurodytos kaip subrangos išlaidos. Taip buvo daroma nuolat. Komisija padarė išvadą, kad šių išlaidų negalima laikyti tinkamomis finansuoti nei kaip išlaidų personalui, nei kaip subrangos išlaidų.

5 Šiomis aplinkybėmis Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) 2009 m. gruodžio 10 d. pradėjo tyrimą dėl projekto „GR/RESEARCH-INFSO-FP6-Robotics and informatics“, vykdyto įgyvendinant Šeštąją bendrąją programą. Pagal 1999 m. gegužės 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1073/1999 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų (OL L 136, 1999, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k.; 1 sk., 3 t., p. 91) OLAF atsakinga už išorės, t. y. ne Europos Sąjungos institucijų, administracinius tyrimus ir vidaus tyrimus, t. y. tyrimus minėtose institucijose.

6 2010 m. vasario 25 ir 26 d. OLAF atliko patikrinimą *Comeng* patalpose.

7 2010 m. rugpjūčio 6 d. Informacinės visuomenės GD parengė galutinės audito ataskaitos projektą.

8 2011 m. vasario 18 d. Komisija patvirtino galutinę audito ataskaitą.

9 2011 m. liepos mėn. OLAF informavo ieškovą, kad jis laikomas asmeniu, dėl kurio veiksmų atliekamas šio sprendimo 5 punkte minėtas tyrimas. 2011 m. rugsėjo 7 d. OLAF atstovai apklausė ieškovą jo tuometinėje nuolatinėje gyvenamojoje vietoje Patme (Graikija).

10 2012 m. rugsėjo 19 d. raštu OLAF informavo ieškovą, kad tyrimas baigtas. Ji nurodė, kad atlikus šį tyrimą konstatuota, jog yra pagrindo manyti, kad buvo padarytos nusikalstamos veikos, kuriomis pažeisti Sąjungos finansiniai interesai. Taip pat ji nurodė, kad Graikijos teisminėms institucijoms buvo rekomenduota dėl šio atvejo inicijuoti teismo procesą. Be to, OLAF paragino Informacinės visuomenės GD (jis pakeitė Ryšių tinklų, turinio ir technologijų generalinį direktoratą) imtis tinkamų priemonių, kad būtų užtikrintas 1,5 milijono eurų sumos išieškojimas iš *Zenon*.

1 — Pateikiami tik tie šio sprendimo punktai, kuriuos Bendrasis Teismas mano tikslinga paskelbti.

Procesas ir šalių reikalavimai (Praleista)

19 Ieškovas Bendrojo Teismo prašo:

— pripažinti, kad OLAF priimti aktai ir patvirtintos priemonės teisiškai neegzistuoja;

— pripažinti, kad visa su juo susijusi informacija ir duomenys, taip pat nacionalinėms institucijoms perduoti reikšmingi įrodymai yra nepriimtini įrodymai;

— priteisti iš Komisijos 2 mln. eurų kaip pripažinimą, kad jos veiksmai neteisėti, ir kaip jos padarytos žalos profesinei veiklai ir reputacijai atlyginimą;

— nurodyti taikyti pasirengimo bylai nagrinėti priemones ir proceso organizavimo priemones pagal 1991 m. gegužės 2 d. Procedūros reglamento 64 ir 65 straipsnius, t. y. pateikti dokumentus ir parodymus;

— priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

20 Komisija Bendrojo Teismo prašo:

— atmesti ieškinį kaip iš dalies nepriimtiną ir iš dalies nepagrįstą arba bet kuriuo atveju atmesti jį visą kaip nepagrįstą;

— priteisti iš atsakovo bylinėjimosi išlaidas, įskaitant susijusias su procedūra dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo.

Dėl teisės

1. Dėl kai kurių reikalavimų dalių priimtinumo (Praleista)

25 Pirmiausia reikia išnagrinėti prašymo pripažinti, kad priemonės, kurių ėmėsi OLAF, teisiškai neegzistuoja, priimtinumą. Šiomis aplinkybėmis reikia priminti Sąjungos teismo įgaliojimus, kai pareiškiamas ieškinys dėl žalos atlyginimo.

26 Pagal nusistovėjusią teismo praktiką Sąjungos deliktinės atsakomybės, kaip ji suprantama pagal SESV 340 straipsnio antrą pastraipą, atsiradimas siejamas su tam tikrų sąlygų įvykdymu: veiksmų, kuriais kaltinama Sąjungos institucija, neteisėtumu, žalos realumu ir priežastinio ryšio tarp institucijos veiksmų ir nurodytos žalos buvimu (žr. 2006 m. lapkričio 9 d. Sprendimo *Agraz ir kt. / Komisija*, C-243/05 P, EU:C:2006:708, 26 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką). Tam, kad būtų įvykdyta sąlyga, susijusi su veiksmais, kuriais kaltinama, turi būti įrodytas pakankamai akivaizdus teisės normos, suteikiančios teises privatiems asmenims, pažeidimas (2000 m. liepos 4 d. Sprendimo *Bergaderm ir Goupil / Komisija*, C-352/98 P, EU:C:2000:361, 42 ir 43 punktai ir 2008 m. rugsėjo 9 d. Sprendimo *FIAMM ir kt.* / Taryba ir Komisija, C-120/06 P ir C-121/06 P, EU:C:2008:476, 173 punktas). Be to, reikia priminti, kad pagal nusistovėjusią teismo praktiką ieškinys dėl žalos atlyginimo yra savarankiška teisių gynimo priemonė, kuri teisių gynimo priemonių sistemoje atlieka ypatingą funkciją ir kuriai taikomos atsižvelgiant į jos specifinį tikslą nustatytos naudojimosi sąlygos (1971 m. balandžio 28 d. Sprendimo *Lütticke / Komisija*, 4/69, EU:C:1971:40, 6 punktas ir 2013 m. spalio 15 d. Nutarties *Andechser Molkerei Scheitz / Komisija*, T-13/12, nepaskelbta Rink., EU:T:2013:567, 46 punktas).

27 Konstatuotina, kad prašymu nuspręsti, kad priemonės, kurių ėmėsi OLAF, teisiškai neegzistuoja, iš tiesų norima Bendrojo Teismo paprašyti pripažinti priemones, kurių ėmėsi OLAF, negaliojančiomis ir nuspręsti, kad jos nesukelia jokių teisinių padarinių (šiuo klausimu žr. 2011 m. rugsėjo 9 d. Sprendimo

dm-drogerie markt / VRDT – Distribuciones Mylar (dm), T-36/09, EU:T:2011:449, 83 punktą). Tai yra daugiau nei tik išvada dėl neteisėtumo, kurią Bendrajam Teismui galėtų tekti padaryti nagrinėjant ieškinį dėl žalos atlyginimo.

28 Todėl ieškovo reikalavimų pirmoji dalis turi būti pripažinta nepriimtina.

29 Šis nepriimtinumo konstatavimas nepažeidžia nei teisės į veiksmingą teisminę gynybą, nei tinkamo teisingumo vykdymo ir proceso ekonomiškumo principų. Iš tiesų, kaip nurodyta ESS 19 straipsnio 1 dalyje, Sąjungos teisės sistemos laikymosi teisminę kontrolę užtikrina Europos Sąjungos Teisingumo Teismas ir valstybių narių teismai. Šiuo tikslu, pirma, SESV 263 ir 277 straipsniais ir, antra, SESV 267 straipsniu nustatyta išsami teisių gynimo priemonių ir procedūrų sistema, skirta Sąjungos aktų teisėtumo kontrolei, kuri patikėta Sąjungos teismui, užtikrinti (2013 m. gruodžio 19 d. Sprendimo *Telefónica / Komisija*, C-274/12 P, EU:C:2013:852, 57 punktas). Taigi nacionalinių institucijų sprendimus, priimtus remiantis OLAF pateikta informacija, turi būti įmanoma apskųsti nacionaliniams teismams, o šie savo ruožtu gali pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą dėl Sąjungos teisės nuostatų išaiškinimo, jeigu tai būtina, kad galėtų priimti savo sprendimą (šiuo klausimu žr. 2005 m. balandžio 19 d. Nutarties *Tillack / Komisija*, C-521/04 P(R), EU:C:2005:240, 38 ir 39 punktus).

30 Reikia pažymėti, kad ieškovas nepateikė jokių kitų duomenų, siekdamas įrodyti, kad buvo pažeista minėta teisė ir principai.

31 Darytina išvada, jog vien to, kad dalis reikalavimų pripažinti nepriimtinais, nepakanka įrodyti, kad buvo pažeista teisė į veiksmingą teisminę gynybą ar tinkamo teisingumo vykdymo ir proceso ekonomiškumo principai.

32 Antra, reikalavimų dalį, kuria Bendrojo Teismo prašoma pripažinti, kad informacija ir duomenys, susiję su ieškovu, taip pat visi nacionalinėms institucijoms perduoti reikšmingi įrodymai yra nepriimtini įrodymai, taip pat reikia atmesti.

33 Iš tiesų šią reikalavimų dalį galima aiškinti tik taip, kad ja siekiama, jog Bendrasis Teismas nuspręstų, kad įrodymai yra nepriimtini nacionaliniuose teismuose. Pagal nusistovėjusią teismo praktiką tik nacionalinės institucijos yra visiškai atsakingos už tolesnius veiksmus, kurių jos gali imtis dėl OLAF perduotos informacijos, ir šios institucijos turi pačios patikrinti, ar tokia informacija galima pagrįsti poreikį ar būtinybę pradėti baudžiamąjį persekiojimą. Todėl nuo tokio persekiojimo nacionaliniu lygmeniu turi būti užtikrinta teisminė gynyba kartu su visomis vidaus teisėje numatytomis garantijomis, įskaitant tas, kurios išplaukia iš pagrindinių teisių, ir galimybę bylą nagrinėjančiam teismui pateikti Teisingumo Teismui prašymą priimti prejudicinį sprendimą pagal SESV 267 straipsnį (žr. 2005 m. balandžio 19 d. Nutarties *Tillack / Komisija*, C-521/04 P(R), EU:C:2005:240, 38 ir 39 punktus ir nurodytą teismo praktiką). Taip pat pažymėta, kad jeigu nacionalinės institucijos nuspręstų pradėti tyrimą, jos vertintų galimai neteisėtų OLAF veiksmų padarinius ir šį vertinimą būtų galima ginčyti nacionaliniame teisme. Jeigu baudžiamasis procesas nebūtų pradėtas arba jis būtų užbaigtas išteisinamuoju nuosprendžiu, galimybės Sąjungos teisme pareikšti ieškinį dėl žalos atlyginimo pakaktų tam, kad būtų užtikrinti atitinkamo asmens interesai ir jam būtų suteikta galimybė gauti visos žalos, patirtos dėl neteisėtų OLAF veiksmų, atlyginimą (šiuo klausimu žr. 2010 m. gegužės 20 d. Sprendimo *Komisija / Violetti ir kt.*, T-261/09 P, EU:T:2010:215, 59 punktą).

34 Konstatuotina, kad pagal šio sprendimo 33 punkte nurodytą teismo praktiką Bendrojo Teismo sprendimas, kuriuo Graikijos teisminėms institucijoms pateikti įrodymai būtų pripažinti nepriimtinais, akivaizdžiai viršytų šio teismo kompetenciją. Taigi Bendrasis Teismas nėra kompetentingas nuspręsti, kad su ieškovu susijusi informacija ir duomenys bei visi reikšmingi nacionalinėms institucijoms perduoti įrodymai yra nacionaliniuose teismuose nepriimtini įrodymai.

35 Todėl reikia atmesti antrąją reikalavimų dalį ir nereikia jų nagrinėti iš esmės.

2. Dėl esmės

36 Pirmiausia reikia išnagrinėti Komisijos argumentą, kad ieškinys dėl žalos atlyginimo pareikštas per anksti. Ji teigia, kad po to, kai buvo perduota OLAF ataskaita, kompetentingos nacionalinės institucijos dar nesiėmė jokių veiksmų. Be to, nebuvo padaryta žalos, nes informacija nebuvo nei nutekinta, nei viešai atskleista.

37 Akivaizdu, kad procesas nacionaliniame teisme vis dar vyksta. Vis dėlto galimi šio proceso rezultatai negali paveikti dabartinės bylos nagrinėjimo. Iš tiesų šioje byloje svarbu ne nustatyti, ar ieškovas padarė pažeidimą arba sukčiavo, o išnagrinėti, kaip OLAF atliko ir užbaigė tyrimą, kuriame jis buvo viešai įvardytas ir pripažintas atsakingu už pažeidimus, taip pat kaip vykstant šiam tyrimui elgėsi Komisija. Jeigu nacionalinės teisminės institucijos ieškovą pripažins nekaltu, tai nebūtinai atlygins jam galimai patirtą žalą (šiuo klausimu žr. 2008 m. liepos 8 d. Sprendimo *Franchet ir Byk / Komisija*, T-48/05, EU:T:2008:257, 90 ir 91 punktus).

38 Todėl, atsižvelgiant į tai, kad šiame ieškinyje nurodyta tariamai patirta žala skiriasi nuo žalos, kurią galėtų patvirtinti nacionalinių teisminių institucijų priimtas ieškovą išteisinantis nuosprendis, negalima atmesti reikalavimų dėl žalos atlyginimo kaip pateiktų per anksti, nes ieškovas tokį prašymą galėtų pateikti tik po to, kai galimai būtų priimti galutiniai nacionalinių teisminių institucijų sprendimai.

39 Ieškinys nėra pareikštas per anksti, todėl nėra pagrindo atidėti su žalos pobūdžiu ir apimtimi susijusių klausimų nagrinėjimo galimai vėlesnei proceso stadijai.

40 Trečiojoje reikalavimų dalyje ieškovas tvirtina, kad Sąjungai kyla deliktinė atsakomybė.

(Praleista)

Dėl neteisėto elgesio (Praleista)

Dėl ieškinio antrojo pagrindo, susijusio su Reglamentų Nr. 45/2001 ir 1073/1999, pareigos saugoti konfidencialumą ir profesinę paslaptį, teisės į privatų gyvenimą ir tinkamo administravimo principo pažeidimu (Praleista)

51 Pirmiausia reikia pabrėžti, kad Reglamento Nr. 45/2001 nuostatos yra teisės normos, kuriomis Sąjungos institucijų ir įstaigų turimų asmens duomenų subjektams suteikiamos teisės. Šios normos skirtos šiems subjektams apsaugoti nuo galimo neteisėto jų duomenų tvarkymo (2007 m. rugsėjo 12 d. Sprendimo *Nikolaou / Komisija*, T-259/03, nepaskelbtas Rink., EU:T:2007:254, 210 ir 232 punktai).

– Dėl pirmojo, antrojo ir trečiojo kaltinimų, susijusių su Reglamento Nr. 45/2001 4, 5, 7, 8 ir 12 straipsnių, pareigos saugoti konfidencialumą, profesinę paslaptį, teisės į privatų gyvenimą ir gero administravimo principo pažeidimu, konkrečiau – Reglamento Nr. 1073/99 8 straipsnio 1 dalies ir Reglamento Nr. 2185/96 8 straipsnio 1 dalies pažeidimu

52 Pirmiausia primintina, jog Reglamento Nr. 45/2001 2 straipsnio a punkte nustatyta, kad „asmens duomenys“ – tai „bet kuri informacija, susijusi su fiziniu asmeniu <...>, kurio tapatybė yra žinoma arba gali būti tiesiogiai ar netiesiogiai nustatyta pasinaudojant tokiais duomenimis kaip asmens kodas, vienu ar keliais asmeniui būdingais fizinio, fiziologinio, protinio, ekonominio, kultūrinio ar socialinio pobūdžio požymiais“. Minėto reglamento 2 straipsnio b punkte „asmens duomenų tvarkymas“ apibrėžtas kaip „bet kuris su asmens duomenimis atliekamas vienkartinis ar daugkartinis veiksmas, toks kaip rinkimas, užrašymas, rūšiavimas, saugojimas, adaptavimas ar keitimas, atgaminimas, paieška,

naudojimas, atskleidimas perduodant, platinant ar kitu būdu padarant juos prieinamus, lyginimas ar sujungimas, tvarkymo sustabdymas, trynimas ar naikinimas, nepaisant to, ar tokie veiksmai atliekami automatiniu būdu ar ne“.

53 Pagal teismo praktiką tokių duomenų perdavimas patenka į „tvarkymo“ apibrėžtį, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 45/2001 2 straipsnio b punktą (2010 m. birželio 29 d. Sprendimo *Komisija / Bavarian Lager*, C-28/08 P, EU:C:2010:378, 68 ir 69 punktai ir 2011 m. liepos 7 d. Sprendimo *Valero Jordana / Komisija*, T-161/04, nepaskelbtas Rink., EU:T:2011:337, 91 punktas). Nagrinėjamoje byloje konstatuotina, kad su ieškovu susijusi informacija yra „asmens duomenys“ ir juos „tvarkė“, kaip tai suprantama pagal minėtą nuostatą, ir Komisija, ir OLAF; šalys to neginčija.

(Praleista)

59 Pirmiausia reikia išnagrinėti kaltinimą, kad nebuvo įvykdyta nė viena Reglamento Nr. 45/2001 5 straipsnyje nustatyta sąlyga.

60 Dėl OLAF Komisijai ir Graikijos nacionalinėms institucijoms perduotos informacijos primintina, kad iš esmės OLAF vykdo užduotis viešojo intereso labui, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 45/2001 5 straipsnio a punktą. Nagrinėjamu atveju ieškovo asmens duomenys buvo tvarkomi OLAF atliekant tyrimą, siekiant nustatyti galimą sukčiavimą, dėl kurio Sąjunga galėjo patirti finansinių nuostolių. Taigi toks OLAF duomenų tvarkymas buvo reikalingas jos užduočiai įvykdyti. Konstatuotina, kad OLAF perdavė informaciją Komisijai ir Graikijos nacionalinėms institucijoms vadovaudamasi viešuoju interesu. Taigi OLAF neviršijo diskrecijos, kurią ji turi pagal Reglamento Nr. 45/2001 5 straipsnio a punktą.

61 Dėl Komisijos *Zenon* perduotos informacijos konstatuotina, kad iš esmės ši informacija buvo perduota laikantis Reglamento Nr. 45/2001 5 straipsnio.

62 Iš tiesų Komisija teisėtai pateikė *Zenon* galutinę audito ataskaitą; jos išvados buvo pagrįstos OLAF ataskaitos ištraukomis, kuriose buvo informacijos iš OLAF misijos ataskaitos, OLAF ataskaitos dėl *Comeng* 2010 m. vasario 25 ir 26 d. atliktų patikrų vietoje, *Comeng* direktoriaus apklausos protokolo ir dokumentų, kurie leidus *Comeng* direktoriui buvo nuskenuoti, OLAF tyrėjams atliekant patikrinimus vietoje, ir kuriuos OLAF 2010 m. gegužės 4 d. perdavė Informacinės visuomenės GD.

63 Remdamasi šia informacija Komisija galėjo patvirtinti, kad *Zenon* nesilaikė FP6 sutarčių, sudarytų įgyvendinant Šeštąją bendrąją programą, nuostatų ir atmetė visas su tuo susijusias išlaidas, kurias *Zenon* prašė finansuoti.

64 Jeigu Komisija nebūtų nurodžiusi OLAF išvadų savo galutinėje audito ataskaitoje, ji nebūtų galėjusi pagrįsti, kodėl *Zenon* atžvilgiu atliko koregavimą. Šiomis aplinkybėmis iš esmės Informacinės visuomenės GD negalima kaltinti dėl to, kad ši perdavė *Zenon* galutinę audito ataskaitą, nes joje buvo informacijos, su kuria ji būtinai turėjo susipažinti, kad galėtų suprasti, kokiu pagrindu reikėjo atlikti finansinius koregavimus. Dėl to negalima ir teigti, kad tokios ataskaitos, kurioje yra informacijos apie OLAF atliekamą tyrimą, perdavimas *Zenon* iš esmės neatitiko Reglamento Nr. 45/2001 5 straipsnio.

65 Reikia patikslinti, kad informacijos, kurią surinko OLAF ir kuri buvo pakartota Informacinės visuomenės GD galutinėje audito ataskaitoje, dalis, kurioje ieškovo pavardė siejama su jo nurodymu 2002–2006 m. įvykdytomis banko operacijomis *Comeng* vardu, buvo reikalinga siekiant įrodyti, kad šios banko operacijos buvo visiškai nesusijusios su FP6 sutarčių, sudarytų įgyvendinant Šeštąją bendrąją programą, vykdymu. Audito ataskaitoje ieškovo pavardė taip pat minima, kalbant apie finansinius sandorius, tuo pačiu laikotarpiu įvykdytus kitų jai priklausančių ar jos kontroliuojamų bendrovių naudai, ir pažymėta, kad ji neįrodė, jog šie sandoriai buvo įvykdyti *Zenon* vykdant sutartis, sudarytas įgyvendinant Šeštąją bendrąją programą. Šios informacijos taip pat reikėjo siekiant pagrįsti, kad tarp šių sandorių ir *Zenon* vykdomų FP6 sutarčių nėra jokio ryšio. Be to, iš audito ataskaitos matyti, kad

būtent ieškovas nusprendė kreiptis į *Comeng*, kad ši išrašytų *Zenon* sąskaitas faktūras, ir vykdyti banko operacijas su *Zenon* ir *Comeng*. Konstatuotina, kad ši informacija išplaukia iš paties ieškovo naujam *Zenon* direktoriui adresuoto ir šios bendrovės naujų akcininkų Komisijai persiųsto 2010 m. rugsėjo 29 d. elektroninio laiško. Ieškovas jame nurodė, jog kreipėsi į *Comeng*, kad 10 % dirbtinai padidintų pelną ir bendrovė dėl to nepatirtų nuostolių. Remdamasi šiais duomenimis Komisija taip pat galėjo patvirtinti, kad *Comeng* pasitelkimas vykdant sutartis, sudarytas įgyvendinant Šeštąją bendrąją programą, buvo ne „klaida“, o tyčinis veiksmas, dėl to ji atmetė galimybę, kad buvo tiesiog padaryta skaičiavimo klaida, ir atmetė 2010 m. spalio 18 d. elektroniniame laiške *Zenon* pateiktą pasiūlymą taikyti paprastą išlaidų personalui apskaičiavimo pataisymą, taigi ji taip pat galėjo pagrįsti *Zenon* pritaikyto finansinio koregavimo apimtį. Todėl neatrodo, kad šios informacijos perdavimas *Zenon* pateikiant audito ataskaitą neatitiko Reglamento Nr. 45/2001 5 straipsnio.

(Praleista)

67 Dėl kitų ieškovo argumentų pažymėtina, kad jis tvirtina, jog buvo nesilaikyta Reglamento Nr. 45/2001 5 straipsnio a ir b punktų, nes, atsižvelgiant į *Zenon* su Sąjunga sudarytas sutartis, jis yra trečiasis asmuo, ir Komisija pagal jokią Sąjungos teisės nuostatą neturi įgaliojimų tvarkyti trečiųjų asmenų asmens duomenų. Kaip teisingai pažymėjo Komisija, reikia pabrėžti, kad tuo metu, kai buvo patirta ginčijamų išlaidų, ieškovas buvo *Zenon* direktorius ir šios bendrovės teisinis atstovas dėl kelių FP6 sutarčių, sudarytų įgyvendinant Šeštąją bendrąją programą, ir kad iki 2006 m. jis buvo *Comeng* generalinis direktorius ir pagrindinis jos savininkas.

68 Be to, ieškovas teigia, kad, kalbant apie FP6 sutartis, reikia pasakyti, jog Komisija veikė kaip sutarties šalis, o ne kaip viešoji institucija, nes pateikė *Zenon* galutinę audito ataskaitą, ir tai neabejotinai reiškia, kad nebuvo įvykdyta nė viena Reglamento Nr. 45/2001 5 straipsnyje nurodyta sąlyga. Ieškovo argumentą reikėtų suprasti taip, kad galutinė audito ataskaita susijusi su pačia sutartimi, o minėta ataskaita yra neatsiejama nuo sutarties, todėl šiomis aplinkybėmis Informacinės visuomenės GD negalėjo perduoti ieškovo asmens duomenų *Zenon*.

69 Iš tiesų galutinė audito ataskaita susijusi su sutartimi. Tačiau joje pateiktos išvados pagrįstos informacija iš OLAF ataskaitos, o OLAF savo įgaliojimus įgyvendino vadovaudamasi viešuoju interesu, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 45/2001 5 straipsnio a punktą.

70 Todėl kaltinimą, kad nebuvo įvykdyta nė viena Reglamento Nr. 45/2001 5 straipsnyje nustatyta sąlyga, reikia atmesti.

71 Antra, ieškovas neteisus, kai teigia, kad jeigu OLAF turėjo teisę rinkti su juo susijusius asmens duomenis, ji bet kuriuo atveju pažeidė Reglamento Nr. 45/2001 7 ir 8 straipsnius, nes tuos duomenis perdavė kitiems Komisijos generaliniams direktoratams, Graikijos nacionalinėms institucijoms, *Zenon* ir jos darbuotojams, taip pat *Comeng* ir jos darbuotojams.

72 OLAF privalėjo perduoti duomenis Informacinės visuomenės GD, kad šis galėtų teisėtai įvykdyti savo kompetencijai priskirtą užduotį. Iš tiesų galutinės audito išvados galėjo būti padarytos remiantis OLAF pateikta informacija. Remdamasis šiais duomenimis, Informacinės visuomenės GD galėjo konstatuoti, kad padidėjusios išlaidos personalui atitiko *Comeng* apmokestintas personalo išlaidas ir kad Šeštosios bendrosios programos pavyzdinių sutarčių II.6 straipsnyje įtvirtintų sąlygų nebuvo laikomasi, nes išlaidos, kurios buvo įvardytos kaip išlaidos „vidaus konsultantams“, iš tiesų buvo subrangos išlaidos. Taip pat remdamasi šia informacija Komisija vėliau atliko išlaidų koregavimą. Todėl Reglamento Nr. 45/2001 7 straipsnis nebuvo pažeistas.

73 Be to, ieškovas kaltina Informacinės visuomenės GD, kad šis perdavė galutinę audito ataskaitą Energetikos ir transporto GD ir Įmonių ir pramonės GD, taigi perdavė jiems asmens duomenis.

74 Pažymėtina, kad atsakydama į pateiktą dėl šių aplinkybių Komisijos klausimą, ji nurodė, jog Energetikos ir transporto GD ir Įmonių ir pramonės GD yra su moksliniais tyrimais susiję generaliniai direktoratai (jie valdo mokslinių tyrimų bendrąsias programas). Komisija pažymėjo, kad su moksliniais tyrimais susijusiuose generaliniuose direktoratuose įprasta keistis informacija apie audito ataskaitas – taip siekiama apsaugoti Sąjungos finansinius interesus ir užtikrinti nuoseklų bendrųjų programų įgyvendinimą, nes naudos gavėjai dažnai sudaro kelis susitarimus dėl dotacijų, kurias administruoja skirtingi generaliniai direktoratai.

75 Nagrinėjamoje byloje galutinė audito ataskaita, kurioje buvo ieškovo asmens duomenų, perduota Energetikos ir transporto GD ir Įmonių ir pramonės GD nepažeidžiant Reglamento Nr. 45/2001 7 straipsnio. Iš tiesų, atsižvelgiant į šių dviejų su moksliniais tyrimais susijusių generalinių direktoratų vaidmenį įgyvendinant Šeštąją bendrąją programą, konstatuotina, kad, kaip pabrėžta šio sprendimo 65 punkte, asmens duomenis reikėjo perduoti, kad šie generaliniai direktoratai galėtų teisėtai vykdyti savo kompetencijai priskirtas užduotis.

76 Ieškovas taip pat nurodo, kad buvo pažeistas Reglamento Nr. 45/2001 8 straipsnis. Jis tvirtina, kad perduodama duomenis valstybės narės kompetentingoms institucijoms pagal 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 95/46/EB dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo (OL L 281, 1995, p. 31; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 15 t., p. 355), OLAF turėjo nustatyti, kad duomenys reikalingi siekiant atlikti užduotį, vykdomą dėl viešojo intereso. Šį argumentą reikia atmesti. Akivaizdu, kad OLAF surinkti duomenys (paprastai tai duomenys, nurodyti Komisijos galutinėje audito ataskaitoje), kurie buvo perduoti Graikijos nacionalinėms institucijoms, dėl savo pobūdžio buvo būtini, kad jos galėtų atlikti viešojo intereso užduotį – tyrimą dėl nusikalstamų veikų, kurias ieškovas galimai padarė, vykdydamas sutartis, sudarytas įgyvendinant Šeštąją bendrąją programą.

77 Trečia, reikia atmesti kaltinimą, susijusį su Reglamento Nr. 1073/99 8 straipsnio 1 dalies ir Reglamento Nr. 2185/96 8 straipsnio pažeidimu. Šiose nuostatose, aiškinamose kartu, iš esmės nustatyta, kad informacija, gauta atliekant išorės tyrimus, yra profesinė paslaptis ir jai taikoma asmens duomenims suteikiama apsauga. Perdavusi *Zenon* šio sprendimo 62 ir 65 punktuose nurodytą informaciją, Komisija tik patvirtino tai, ką ieškovas jau buvo pranešęs naujam *Zenon* generaliniam direktoriui savo 2010 m. rugsėjo 29 elektroniniame laiške, t. y. kad jis kreipėsi į *Comeng*, siekdamas dirbtinai padidinti pelną. Taip ieškovas pripažino, kad tyčia naudojosi subrangos sistema ir kad padėtis susiklostė ne dėl skaičiavimo klaidos. Be to, kaip priminta šio sprendimo 62 ir 65 punktuose, šią informaciją buvo būtina perduoti *Zenon*, kad būtų atmesta paprastos skaičiavimo klaidos galimybė ir kartu atmestas šios bendrovės 2010 m. spalio 18 d. elektroniniame laiške Komisijai pateiktas pasiūlymas taikyti paprastą išlaidų personalui apskaičiavimo pataisymą.

78 Ketvirta, ieškovas nepagrįstai teigia, kad buvo pažeista ir Reglamento Nr. 45/2001 12 straipsnio 1 dalis, nes jam iš viso nebuvo pranešta apie jo asmens duomenų perdavimą. Konstatuotina, kad OLAF nusprendė 2010 m. kovo 31 d. perduoti informaciją apie ieškovą. Reglamento Nr. 45/2001 20 straipsnyje nustatyta, kad „Bendrijos institucijos ir įstaigos gali apriboti <...> 12 straipsnio 1 dalies <...> taikymą, jeigu toks apribojimas yra būtinas, kad užtikrintų: a) baudžiamųjų [nusikalstamų] veikų prevenciją, tyrimą, nustatymą ir patraukimą baudžiamojon atsakomybėn [už jas]“. Nagrinėjamoje byloje, kaip pabrėžia Komisija, delsimą informuoti ieškovą galima lengvai pagrįsti būtinybe užtikrinti nusikalstamų veikų tyrimą, nustatymą ir patraukimą baudžiamojon atsakomybėn už jas, taip pat išvengti rimto pavojaus, kad pastarajam sužinojus apie OLAF atliekamą tyrimą bus sunaikinti įrodymai. Vėliau OLAF kelis kartus tinkamai informavo ieškovą apie jo asmens duomenų tvarkymą: kvietime į apklausą, per pačią apklausą ir baigus tyrimą.

79 Remiantis tuo, kas išdėstyta, darytina išvada, kad pirmąjį ir antrąjį kaltinimus, susijusius su Reglamento Nr. 45/2001 4, 5, 7, 8 ir 12 straipsnių pažeidimu, reikia atmesti. Taip pat reikia atmesti trečiąjį kaltinimą, susijusį su pareigos saugoti profesinę paslaptį ir asmens duomenų konfidencialumą, iš esmės numatytos siejamose Reglamento Nr. 1073/99 8 straipsnio 1 dalyje ir Reglamento Nr. 2185/96 8 straipsnio 1 dalyje, pažeidimu.

– Dėl ketvirtojo kaltinimo, susijusio su tuo, kad pagal sutartis atliekant finansinius auditus Informacinės visuomenės GD neteisėtai tvarkė ieškovo asmens duomenis

80 Ieškovas mano, kad auditai, kuriais grindžiamas OLAF tyrimas, buvo neteisėti, nes nėra teisės nuostatos, pagal kurią Komisija turėtų įgaliojimus tvarkyti asmens duomenis atliekant finansinius auditus dėl sutarčių. Neįvykdytas nė vienas Reglamento Nr. 45/2001 5 straipsnio a–c ir e punktuose nurodytas kriterijus. Taip pat pažeistas minėto reglamento 5 straipsnio d punktas, nes net nebuvo paprašyta ieškovo sutikimo dėl jo asmens duomenų tvarkymo. Pažeista ir Reglamento Nr. 45/2001 12 straipsnio 1 dalis, nes ieškovas visiškai nebuvo informuotas apie minėtų duomenų perdavimą.

81 Iš esmės Informacinės visuomenės GD kaltinamas tuo, kad atlikdamas auditus tvarkė asmens duomenis ir taip pažeidė Reglamento Nr. 45/2001 5 straipsnį, taip pat tuo, kad perdavė tuos duomenis OLAF.

82 Pirma, dėl Informacinės visuomenės GD kaltinimo tvarkius asmens duomenis ir pažeidus Reglamento Nr. 45/2001 5 straipsnį reikia pabrėžti, kad auditas buvo atliktas siekiant patikrinti, ar sutartis tinkamai vykdoma. Komisija neginčija, kad šiuo tikslu tvarkė asmens duomenis. Vis dėlto ji teisingai nurodo, kad sutartyje buvo numatyta, jog naudos gavėjai pagal Šeštąją bendrąją programą privalo nurodyti realias išlaidas personalui, t. y. kiek valandų tiesiogiai atliekantys darbus asmenys faktiškai dirbo ir kokios valandinės sąnaudos konsultantams. Taigi Komisija turėjo teisėtą prieigą prie tam tikrų asmens duomenų, kad galėtų veiksmingai atlikti auditą.

83 Šiuo klausimu pirminėje audito ataskaitoje pažymėta, kad auditoriai konstatavo, jog konsultantai, nurodyti kaip *Zenon* darbuotojai, iš tiesų pasirodė esantys kitos bendrovės, t. y. *Comeng*, konsultantai, kad šios dvi bendrovės dėl to sudarė sutartį ir kad šių konsultantų įdarbinimas turėjo įtakos išlaidoms personalui, nes jų valandiniai įkainiai daug didesni nei *Zenon* darbuotojų. Atsakydama į šią išvadą *Zenon* pažymėjo, kad vykdant sutartis reikėjo aukšto lygio mokslinių žinių, todėl teko pasinaudoti *Comeng* konsultantų paslaugomis, nes šie konsultantai turėjo reikiamų specialių žinių ir įgūdžių. Šiomis aplinkybėmis, kaip pabrėžia Komisija, auditoriai turėjo turėti prieigą prie visų duomenų, kad galėtų įvertinti individualias sąnaudas šiame projekte dirbantiems asmenims ir nustatyti, ar išlaidos personalui labai nenukrypsta nuo realių sąnaudų. Darytina išvada, kad šiuo atveju asmens duomenų tvarkymas buvo būtinas ir kad turėdami nuasmenintus duomenis auditoriai nebūtų galėję veiksmingai atlikti savo užduoties.

84 Be to, pažymėtina, kad ieškovo pavardė nurodyta tik pirminės audito ataskaitos 2 priedo lentelėje, kurioje išvardyti darbuotojai ir valandos, kuriomis jie teikė paslaugas įgyvendinant Europos projektus, kuriuose dalyvauja *Zenon*. Tačiau neminimi jokie kiti su ieškovu susiję asmens duomenys, kurie leistų daryti prielaidą, kad jis padarė pažeidimą arba dalyvavo jį darant arba sukčiaujant.

85 Atsižvelgiant į asmens duomenų pobūdį ir bylos aplinkybes, reikia konstatuoti, kad šių duomenų tvarkymas buvo būtinas, kad Komisija galėtų įvykdyti savo užduotį – apsaugoti Sąjungos finansinius interesus, taigi atitiko Reglamento Nr. 45/2001 5 straipsnio a punkte nustatytą sąlygą.

86 Antra, dėl Informacinės visuomenės GD kaltinimo tuo, kad jis perdavė asmens duomenis OLAF, reikia pabrėžti, jog pirminėje audito ataskaitoje nurodyta, kad išvadose dėl naudojimosi trečiosios bendrovės konsultantų paslaugomis atskleista galimai nuolatinė praktika. Atsižvelgiant į šiuos duomenis Komisijai galėjo pagrįstai kilti klausimas dėl sukčiavimo ar galimų pažeidimų.

87 Kaip teisingai pažymėjo Komisija, sutarčių sąlygos neturi įtakos, jeigu kyla klausimas dėl sukčiavimo ar galimų pažeidimų. Iš tiesų tokiomis aplinkybėmis Komisija teisėtai galėjo informuoti OLAF apie ginčijamą situaciją ir perduoti jai atliekant auditą gautą informaciją. Perduoti asmens duomenis OLAF buvo būtina, kad ji galėtų įvykdyti savo užduotį – apsaugoti Sąjungos finansinius interesus, taigi atitiko Reglamento Nr. 45/2001 7 straipsnio a punkte nustatytą sąlygą. Jeigu būtų pritarta ieškovo teiginiui, tai reikštų, kad Komisija net įtardama sukčiavimą negali įspėti OLAF, nes jos santykiai su įmone, kurią įtaria, yra sutartiniai. Toks aiškinimas akivaizdžiai neatitiktų būtinybės apsaugoti Sąjungos finansinius interesus nuo sukčiavimo ir kitų pažeidimų. Be to, pirminėje audito atskaitoje ieškovo pavardė minima tik kaip konsultanto ir jam nereiškiami įtarimai dėl sukčiavimo.

88 Atmestinas ir argumentas, kad pažeisti Reglamento Nr. 45/2001 4 straipsnio 1 dalies b ir e punktai ir 6 straipsnis, nes su *Zenon* ir nagrinėjamais projektais susiję duomenys tariamai nebebuvo saugomi pradiniu tikslu (t. y. siekiant išnagrinėti, ar ši įmonė laikėsi finansinių sutarties sąlygų), kai Informacinės visuomenės GD juos perdavė OLAF.

89 Iš tiesų reikia priminti, kad pagal Reglamento Nr. 45/2001 4 straipsnį „[a]smens duomenys turi būti: a) tvarkomi sąžiningai ir teisėtai; b) renkami atsižvelgiant į apibrėžtus, aiškius ir teisėtus tikslus ir po to negali būti tvarkomi su šiais tikslais nesuderintu būdu <...>; e) saugomi tokia forma, kad duomenų subjektų tapatybes būtų galima nustatyti ne ilgiau, nei tai yra reikalinga tais tikslais, dėl kurių duomenys buvo surinkti arba po to tvarkomi.“ Šio reglamento 6 straipsnio 1 dalyje taip pat nustatyta, kad „[a]smens duomenys tvarkomi kitais tikslais nei tie, kuriais jie buvo surinkti, tik tuo atveju, jeigu tikslo pakeitimas aiškiai numatytas Sąjungos institucijos ar įstaigos vidaus taisyklėse“.

90 Nagrinėjamu atveju Sąjungos finansinių interesų apsauga yra tikslas, kuriuo Komisija rinko duomenis iš *Zenon* ir perdavė juos OLAF.

91 Galiausiai ieškovas teigia, kad Reglamento Nr. 45/2001 4 straipsnis buvo pažeistas, nes Sąjungos finansiniai interesai būtų buvę visiškai apsaugoti, jeigu OLAF ir Informacinės visuomenės GD nebūtų jo tiesiogiai įvardiję galutinėje tyrimo ataskaitoje ir Graikijos institucijoms perduotose minėtose audito ataskaitose. Jo teigimu, nebuvo būtina nurodyti jo pavardę, nes Graikijos institucijos pačios kompetentingos nustatyti *Zenon* valdybos narių atsakomybę ir ją pritaikyti.

92 Šis kaltinimas yra nepagrįstas. Pirma, nurodžius ieškovo pavardę ir apibūdinus *Comeng* ir *Zenon* santykius tuo metu, kai jis buvo *Zenon* vadovas, šiame etape buvo galima pagrįsti Komisijos *Zenon* pritaikytą koregavimą vykdant sutartis pagal Šeštąją bendrąją programą. Antra, tai, kad buvo nurodyta ieškovo pavardė, neapriboja Graikijos kompetentingų institucijų įgaliojimų pačioms nustatyti galimai kylančią *Zenon* valdybos narių atsakomybę. Taigi su ieškovu susijusių asmens duomenų rinkimas ir tvarkymas buvo būtinas ir nebuvo pažeistos Reglamento Nr. 45/2001 4 straipsnio nuostatos.

93 Darytina išvada, kad ketvirtąjį kaltinimą, susijusį su neteisėtu ieškovo asmens duomenų tvarkymu, dėl sutarčių atliekant finansinius auditus reikia atmesti.

– Dėl penktojo kaltinimo, susijusio su Reglamento Nr. 45/2001 25, 27 ir 28 straipsnių pažeidimu

94 Ieškovo teigimu, Reglamento Nr. 45/2001 25, 27 ir 28 straipsniai buvo pažeisti, nes duomenų apsaugos pareigūnas nebuvo informuotas apie asmens duomenų tvarkymą ir OLAF nepaprašė EDAPP atlikti išankstinę patikrą.

(Praleista)

98 Pirmiausia dėl Reglamento Nr. 45/2001 25 straipsnio 1 dalies ieškovas pabrėžia ir Komisija to neginčija, kad Informacinės visuomenės GD nuo 2011 m. pradėjo teikti duomenų apsaugos pareigūnui pranešimus apie asmens duomenų tvarkymą.

99 Siekdama įrodyti, kad laikėsi Reglamento Nr. 45/2001 25 straipsnio 1 dalyje nustatytos pareigos iš anksto pranešti, Komisija remiasi išorės tyrimų privatumo pareiškimu. Vis dėlto ieškovas pabrėžia, kad dokumentas, kuriuo remiasi Komisija, iš tiesų buvo pateiktas 2013 m. birželio 18 d., todėl neturi reikšmės vertinant minėtos nuostatos laikymąsi. Komisija siekia šį vėlavimą pagrįsti tuo, kad Reglamento Nr. 45/2001 25 straipsnio 1 dalyje nurodyti reikalavimai galėjo būti pradėti įgyvendinti tik palaipsniui ir kad EDAPP sprendime dėl pavėluoto pranešimo yra nusprendęs, kad nėra jokio pagrindo konstatuoti, jog pažeistas minėtas reglamentas, jeigu pažeidimas buvo ištaisytas.

100 Vis dėlto negalima sutikti, kad ištaisius padėtį galima daryti išvadą, jog nebuvo pažeidimo. Reglamento Nr. 45/2001 25 straipsnio 1 dalis buvo pažeista, nes apie duomenis buvo pranešta po to, kai jie buvo tvarkomi. Taigi konstatuotina, kad Komisija pažeidė teisės normą, kuria Sąjungos institucijų ir įstaigų turimų asmens duomenų subjektams suteikiamos teisės (žr. šio sprendimo 51 punkte nurodytą teismo praktiką). Vis dėlto kyla klausimas, ar šį pažeidimą galima vertinti kaip pakankamai akivaizdų, kaip tai suprantama pagal šio sprendimo 42 punkte nurodytą teismo praktiką. Šiuo klausimu, pirma, reikia pažymėti, kad pagal Reglamentą Nr. 45/2001 duomenų apsaugos pareigūno funkcija – užtikrinti, kad asmens duomenų tvarkymo veiksmai neturėtų neigiamos įtakos duomenų subjektų teisėms ir laisvėms. Atsižvelgiant į tai, be kita ko, jo užduotis yra įspėti EDAPP apie duomenų tvarkymą, kuris gali kelti riziką, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 45/2001 27 straipsnį. Vadinasi, jeigu jis neinformuojamas apie duomenų tvarkymą, jis negali ir informuoti EDAPP, taigi negali veiksmingai atlikti Europos teisės aktų leidėjo jam priskirtos esminės priežiūros užduoties.

101 Antra, primintina, kad, kaip nurodyta Reglamento Nr. 45/2001 14 konstatuojamojoje dalyje, šio reglamento nuostatos taikomos visiems visų institucijų tvarkomiems asmens duomenims. Taigi Sąjungos institucijos ir įstaigos neturi diskrecijos taikyti Reglamento Nr. 45/2001.

102 Atsižvelgiant į šias aplinkybes, t. y. į duomenų apsaugos pareigūno priežiūros užduoties esminį pobūdį ir tai, kad Sąjungos institucijos ir įstaigos neturi diskrecijos, reikia konstatuoti, kad nagrinėjamu atveju pakanka paprasto Reglamento Nr. 45/2001 25 straipsnio 1 dalies pažeidimo, kad būtų nustatytas pakankamai akivaizdus teisės normos, kuria asmenims suteikiamos teisės, pažeidimas.

103 Šiomis aplinkybėmis Komisija nepagrįstai teigia, kad 2014 m. gegužės 17 d. sprendime EDAPP konstatavo, jog buvo vėluojama veiksmingai įgyvendinti Reglamentą Nr. 45/2001 dėl pačiame reglamente nustatytų nuo jo nuostatų neatsiejamų skirtingų etapų. Iš tiesų šis pagrindimas neleidžia suabejoti išvada, kad šiuo atveju Komisija padarė pakankamai aiškų teisės normos pažeidimą.

104 Klausimas dėl to, kaip šiuo pažeidimu ieškovui buvo padaryta žala, bus išnagrinėtas šio sprendimo 247 punkte.

105 Taip pat ieškovas remiasi Reglamento Nr. 45/2001 27 straipsnio pažeidimu, nes EDAPP iš anksto nepatikrino duomenų tvarkymo atliekant auditus. Vis dėlto, pirma, reikia pažymėti, kad ieškovas nepateikė jokių argumentų, kuriais remiantis būtų galima įrodyti, kad auditus reikėjo vertinti kaip tvarkymo veiksmus, galinčius sukelti konkrečią riziką duomenų subjektų teisėms ir laisvėms dėl savo pobūdžio, apimties ar tikslų. Antra, reikia pritarti Komisijos išdėstytam minėtos nuostatos aiškinimui. Iš tiesų ji teisingai pažymi, kad dėl tokių auditų, kaip atlikti nagrinėjamu atveju, nereikia iš anksto pranešti EDAPP, nes tvarkymo veiksmai negali sukelti konkrečios rizikos duomenų subjektų teisėms ir laisvėms dėl savo pobūdžio, apimties ar tikslų. Reikia pabrėžti, kad pirminis Komisijos atlikto audito tikslas buvo patikrinti, ar tinkamai vykdoma sutartis ir ar teisėtai atliekami finansiniai sandoriai pagal finansuojamą projektą, o ne nustatyti galimą sukčiavimą, dėl kurio OLAF galėtų pradėti tyrimą.

106 Iš tiesų, tam, kad auditą būtų galima atlikti veiksmingai ir tinkamai ir kad būtų galima padaryti atitinkamas išvadas, gali prireikti surinkti ir išanalizuoti asmens duomenis. Vis dėlto, atsižvelgiant į audito tikslą, tai nereiškia, kad taikoma Reglamento Nr. 45/2001 27 straipsnyje numatyta išankstinė patikra. Nagrinėjamu atveju auditorius tvarkė ieškovo ir kitų konsultantų asmens duomenis, t. y. duomenis, susijusius su jų funkcijomis, išdirbtų valandų skaičiumi ir tiesioginėmis išlaidomis

personalui pagal valandines sąnaudas. Vis dėlto duomenų tvarkymo tikslas nebuvo nei tikslingai įvertinti individualius ieškovo ir kitų konsultantų darbo rezultatus, nei nustatyti galimą sukčiavimą. Darytina išvada, kad šiuo atveju nereikėjo Reglamento Nr. 45/2001 27 straipsnyje numatytos išankstinės patikros, taigi ši nuostata negalėjo būti pažeista.

107 Šiomis aplinkybėmis reikia pažymėti, kad pagal Reglamento Nr. 45/2001 27 straipsnio 2 dalies a punktą EDAPP turi atlikti išankstinę patikrą tais atvejais, kai tvarkoma OLAF tyrimo ataskaitoje pateikta informacija, nes šis tvarkymas gali lemti OLAF įtarimus, kad asmenys padarė pažeidimų.

108 Šiuo klausimu dėl ieškovo teiginio, kad OLAF nepaprašė EDAPP iš anksto išnagrinėti jos patikrinimų ir patikrų vietoje ir taip pažeidė Reglamento Nr. 45/2001 27 straipsnį, Komisija pažymi, kad tai, kaip OLAF atlieka savo tyrimus, atitinka nurodymus, pateiktus keliose EDAPP nuomonėse (2007 m. spalio 4 d. ir 2012 m. vasario 3 d.), ir kad OLAF išorės tyrimai aptarti EDAPP 2007 m. spalio 4 d. nuomonėje, t. y. gerokai anksčiau, nei buvo atliktas nagrinėjamoje byloje aptariamo projekto išorės tyrimas. Vis dėlto ieškovas mano, kad 2007 m. spalio 4 d. nuomonės teisinis pagrindas, t. y. 2002 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 2321/2002 dėl taisyklių, reglamentuojančių įmonių, mokslinių tyrimų centrų ir universitetų dalyvavimą įgyvendinant Europos Bendrijos šeštąją pamatinę programą (2002–2006 m.) ir platinant jos mokslinių tyrimų rezultatus (OL L 355, 2002, p. 23; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 31 t., p. 46), 18 ir 20 straipsniai, nėra tinkamas pagrįsti OLAF išorės tyrimus dėl Šeštosios bendrosios programos projektų. Dėl Komisijos taip pat nurodytos 2012 m. vasario 3 d. nuomonės pasakytina, kad, kiek tai susiję su 2010 m. vasario mėn. atliktu *Comeng* patikrinimu, ji neturi reikšmės.

109 Reikia pažymėti, kad EDAPP paskelbė nuomonę 2007 m. spalio 4 d. ir kad joje aptarti OLAF išorės tyrimai, susiję, be kita ko, su Šeštąja bendrąja programa. Taigi ieškovo argumentas nepagrįstas faktais.

110 Be to, šis argumentas yra ir teisiškai nepagrįstas. Iš tiesų Reglamento Nr. 2321/2002 20 straipsnyje nustatyta:

„Bendrijos finansinių interesų apsauga

Komisija užtikrina, kad, atliekant netiesioginius veiksmus, Bendrijos finansiniai interesai būtų saugomi veiksminga kontrole ir atgrasinamomis priemonėmis, o nustačius pažeidimus – ir nuobaudomis, kurios turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios, pagal Tarybos reglamentus (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 ir (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1073/1999.“

111 Šioje nuostatoje daroma aiški nuoroda į Reglamentą Nr. 1073/1999 ir ji yra tinkamas teisinis pagrindas OLAF atlikti patikrinimus ir patikras vietoje. Šiuo klausimu ieškovas nenurodo, kodėl šis aiškinimas klaidingas, ir tik teigia, kad pagal minėto reglamento 20 straipsnį OLAF neleidžiama vykdyti išorės tyrimų dėl Šeštosios bendrosios programos sutarčių šalių.

112 Be to, ieškovas tvirtina, kad išorės finansiniai atitinkamų konsultantų auditai yra administracinė priemonė ir kad dėl to pagal Reglamento Nr. 45/2001 28 straipsnį reikia pranešti EDAPP. Vis dėlto ieškovas nenurodo, kaip minėta nuostata taikytina nagrinėjamu atveju. Todėl šį argumentą reikia atmesti.

113 Galiausiai ieškovas teigia, kad dokumento įteikimas 2011 m. vasario 2 d. per duomenų apsaugos pareigūną atliktas pažeidžiant Reglamento Nr. 45/2001 25 straipsnį, nes šiame dokumente buvo pateikti du melagingi pareiškimai: vienas dėl EDAPP nuomonės, kuriame konstatuota, kad netaikytinas Reglamento Nr. 45/2001 27 straipsnis, o kitas dėl to, kad nevartojamas žodis „subrangovas“ (žr. šio sprendimo 152–155 punktus).

114 Dėl pirmojo tariamai melagingo pareiškimo pasakytina, kad, kaip matyti iš šio sprendimo 105 ir 106 punktų, Reglamento Nr. 45/2001 27 straipsnis bet kuriuo atveju netaikytinas šioje byloje. Taigi šiuo aspektu pranešime nepadaryta jokios klaidos.

115 Dėl antrojo tariamai melagingo pareiškimo dėl pranešimo 3 punkto, susijusio su „subrangovais“, pažymėtina, kad nesant aiškios nuorodos į subrangovą, galima nebent konstatuoti, kad pranešimas buvo netikslus, bet ne melagingas. Taigi negalima konstatuoti, kad vien dėl šio netikslumo buvo pažeistas Reglamento Nr. 45/2001 25 straipsnis.

116 Iš šio sprendimo 98–102 punktų matyti, kad šis pagrindas pripažintinas pagrįstu tiek, kiek jis susijęs su Reglamento Nr. 45/2001 25 straipsnio pažeidimu.

Dėl ieškinio pirmojo pagrindo, susijusio su OLAF piktnaudžiavimu įgaliojimais (Praleista)

– Dėl OLAF įgaliojimų atlikti tyrimą dėl sutarties vykdymo

128 Ieškovas iš esmės tvirtina, kad OLAF nebuvo kompetentinga atlikti tyrimą dėl sutarties, pasirašytos įgyvendinant bendrąją programą, vykdymo.

129 Šiuo klausimu primintina, kad SESV 310 straipsnio 6 dalyje numatyta: „Sąjunga ir valstybės narės Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiam sukčiavimui ir kitoms neteisėtoms veikoms priešinasi pagal 325 straipsnį“, o SESV 325 straipsnyje dėl kovos su sukčiavimu nustatyta: „Sąjunga ir valstybės narės Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiam sukčiavimui ir kitoms neteisėtoms veikoms priešinasi taikydamos <...> priemones, kurių paskirtis yra atgrasinti ir užtikrinti veiksmingą apsaugą valstybėse narėse ir Sąjungos institucijose, įstaigose ir organuose“.

130 Iš tiesų reikia pažymėti, kad didelė Sąjungos lėšų dalis kasmet prarandama dėl sukčiavimo ir kitų fizinių ir juridinių asmenų padarytų pažeidimų ir kad Sąjungos institucijos ir valstybės narės suteikė Sąjungai konkretų teisinį pagrindą imtis veiksmų sukčiavimo prevencijos srityje, sukūrė administracinę struktūrą ir priėmė teisės aktus, skirtus individualių Sąjungos lėšų gavėjų valstybėse narėse ar Sąjungos institucijų ir įstaigų narių ir darbuotojų sukčiavimo prevencijai (šiuo klausimu žr. generalinio advokato F. G. Jacobs išvados byloje *Komisija / EIB*, C-15/00, EU:C:2002:557, 4 punktą).

131 Siekiant būtent šio tikslo Sprendimu 1999/352 buvo įsteigta OLAF. Minėto sprendimo 2 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje numatyta:

„[OLAF] vykdo Komisijai suteiktus įgaliojimus atlikti išorės administracinius tyrimus siekiant sustiprinti kovą su Bendrijos finansiniams interesams kenkiančiu sukčiavimu, korupcija ir kita neteisėta veik[l]a, taip pat su kitomis Bendrijos nuostatas pažeidžiančiomis veiklos vykdytojų veikomis ar veikla.“

132 Dėl OLAF atliekamų tyrimų Reglamento Nr. 1073/1999 1 straipsnyje nustatyta:

„1. Siekiant sustiprinti kovą su Europos bendrijos finansiniams interesams kenkiančiu sukčiavimu, korupcija ir kitomis neteisėtomis veikomis, <...> įsteigta [OLAF] vykdo Komisijai tose srityse galiojančiose Bendrijos taisyklėse, reglamentuose ir susitarimuose suteiktus tyrimo įgaliojimus.

2. [OLAF] valstybėms narėms teikia Komisijos pagalbą organizuodama glaudų ir nuolatinį jų kompetentingų institucijų bendradarbiavimą, kad būtų koordinuojama jų veikla saugant Europos Bendrijos finansinius interesus nuo sukčiavimo. [OLAF] padeda kurti ir plėtoti kovos su Europos Bendrijos finansiniams interesams kenkiančiu sukčiavimu ir kitomis neteisėtomis veikomis metodus.“

133 Reglamento Nr. 1073/1999 2 straipsnyje sąvoka „administraciniai tyrimai“ apibrėžta taip:

„Šiame reglamente „administraciniai tyrimai“ (toliau – tyrimai) – tai visi inspektavimai, patikrinimai ir kitos priemonės, kurių imasi [OLAF] darbuotojai atlikdami savo pareigas pagal 3 ir 4 straipsnius, siekiant 1 straipsnyje nustatytų tikslų ir nustatant, jei būtina, tiriamos veiklos neteisėtą pobūdį. Šie tyrimai neturi įtakos valstybių narių teisei kelti baudžiamąsias bylas.“

134 Reglamento Nr. 1073/1999 3 straipsnyje „Išorės tyrimai“ numatyta:

„[OLAF] vykdo Reglamentu (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 Komisijai suteiktus įgaliojimus atlikti inspektavimus ir patikrinimus vietoje valstybėse narėse ir pagal galiojančius bendradarbiavimo susitarimus trečiosiose šalyse.

[OLAF] atlieka Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 9 straipsnio 1 dalyje ir to reglamento 9 straipsnio 2 dalyje nurodytose atskirų sektorių taisyklėse numatytus inspektavimus ir tyrimus, kurie yra jos tyrimo funkcijos dalis, valstybėse narėse ir pagal galiojančius bendradarbiavimo susitarimus trečiosiose šalyse.“

135 Dėl sprendimo pradėti tyrimą Reglamento Nr. 1073/1999 5 straipsnio pirmoje pastraipoje nustatyta, kad „[i]šorės tyrimai pradedami [OLAF] direktoriaus, veikiančio savo iniciatyva arba suinteresuotos valstybės narės prašymu, sprendimu“.

136 Reglamento Nr. 1073/1999 6 straipsnyje apibrėžtos tokios tyrimų atlikimo sąlygos:

„1. Tyrimams vadovauja [OLAF] direktorius.

2. [OLAF] darbuotojai savo užduotis atlieka pateikę raštišką įgaliojimą, kuriame nurodyta jų tapatybė ir pareigos.

3. [OLAF] darbuotojai kiekvienai užduočiai atlikti turi turėti direktoriaus išduotą raštišką įgaliojimą, kuriame nurodytas tyrimo dalykas.

4. Inspektuodami ir atlikdami tyrimus vietoje, [OLAF] darbuotojai laikosi atitinkamos valstybės narės pareigūnų elgesį reglamentuojančių taisyklių ir nusistovėjusios praktikos, Tarnybos nuostatų ir 4 straipsnio 1 dalies antrojoje pastraipoje nurodytų sprendimų.

5. Tyrimai atliekami nuolat ir jie apima tokį laikotarpį, kurio trukmė turi atitikti konkretaus atvejo aplinkybes ir sudėtingumą.

6. Valstybės narės užtikrina, kad jų kompetentingos institucijos, laikydamosi nacionalinių nuostatų, teiktų reikalingą paramą, kuri leistų [OLAF] darbuotojams atlikti savo užduotį. Institucijos ir įstaigos užtikrina, kad jų nariai ir darbuotojai teiktų reikalingą paramą, kuri leistų [OLAF] darbuotojams atlikti savo užduotį; tarnybos ir organizacijos užtikrina, kad panašiai elgtųsi jų vadovai.“

137 Reglamento Nr. 1073/1999 7 straipsnyje taip pat numatyta, kad institucijos, įstaigos, tarnybos ir organizacijos privalo nedelsdamos siųsti OLAF visą informaciją, susijusią su galimu sukčiavimu arba korupcija ar bet kokia kita neteisėta veikla.

138 Tyrimo ataskaita ir veiksmai užbaigus tyrimą taip apibūdinti Reglamento Nr. 1073/1999 9 straipsnyje:

„1. Baigusi tyrimą, [OLAF] direktoriui vadovaujant parengia ataskaitą, nurodydama nustatytus faktus, finansinius nuostolius, jeigu jie buvo padaryti, ir tyrimo išvadas, įskaitant [OLAF] direktoriaus rekomendacijas dėl veiksmų, kurių turėtų būti imtasi.

2. Rengiant tokias ataskaitas, atsižvelgiama į atitinkamos valstybės narės nacionaliniuose teisės aktuose nustatytus procedūrinius reikalavimus. Šiuo pagrindu parengtos ataskaitos laikomos priimtinais įrodymais administracine ir teismine tvarka nagrinėjant bylas valstybėje narėje, kai nustatoma, kad tai yra būtina, pateikiamais tuo pačiu būdu ir tomis pačiomis sąlygomis kaip ir nacionalinės administracijos inspektorių parengtos administracinės ataskaitos. Joms taikomos tos pačios vertinimo taisyklės kaip ir nacionalinės administracijos inspektorių parengtoms administracinėms ataskaitoms ir jos yra lygiavertės šioms ataskaitoms.

3. Po išorės tyrimo parengtos ataskaitos ir visi vertingi su šiuo tyrimu susiję dokumentai siunčiami atitinkamų valstybių narių kompetentingoms institucijoms laikantis išorės tyrimus reglamentuojančių taisyklių <...>“

139 Taip pat pažymėtina, kad Reglamento Nr. 2321/2002 20 straipsnis skirtas Sąjungos finansinių interesų apsaugai. Šioje nuostatoje daroma aiški nuoroda į Reglamentą Nr. 1073/1999 ir atitinkamai taip patvirtinama OLAF kompetencija ginti Sąjungos finansinius interesus:

„Komisija užtikrina, kad, atliekant netiesioginius veiksmus, Bendrijos finansiniai interesai būtų saugomi veiksminga kontrole ir atgrasinamomis priemonėmis, o nustačius pažeidimus – ir nuobaudomis, kurios turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios, pagal Tarybos reglamentus (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 ir (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1073/1999.“

140 Galiausiai reikia pabrėžti, kad pagal nusistovėjusią teismo praktiką, jeigu reikia aiškinti Sąjungos antrinės teisės aktą, jis turi būti aiškinamas taip, kad kuo labiau atitiktų Sutarties nuostatas (1993 m. birželio 24 d. Sprendimo *Dr Tretter*, C-90/92, EU:C:1993:264, 11 punktas ir 1996 m. rugsėjo 10 d. Sprendimo *Komisija / Vokietija*, C-61/94, EU:C:1996:313, 52 punktas).

141 Šiuo klausimu reikia priminti, kad pagal nusistovėjusią teismo praktiką aiškinant tam tikrą Sąjungos teisės nuostatą reikia atsižvelgti ne tik į jos formuluotę, bet ir į kontekstą bei teisės akto, kuriame ji įtvirtinta, tikslus (žr. 2005 m. birželio 7 d. Teisingumo Teismo sprendimo *VEMW ir kt.*, C-17/03, EU:C:2005:362, 41 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

142 Be to, jei lingvistinis ir istorinis tam tikro Sąjungos antrinės teisės akto ir visų pirma tam tikros jo nuostatos aiškinimas neleidžia tiksliai nustatyti jų tikslios reikšmės, minėtą dokumentą reikia aiškinti remiantis jo tikslais ir bendra struktūra (šiuo klausimu žr. 1998 m. kovo 31 d. Sprendimo *Prancūzija ir kt. / Komisija*, C-68/94 ir C-30/95, EU:C:1998:148, 168 punktą ir 1999 m. kovo 25 d. Sprendimo *Gencor / Komisija*, T-102/96, EU:T:1999:65, 148 punktą).

143 Atsižvelgiant būtent į šias nuostatas ir minėtą teismo praktiką reikia analizuoti teisės aktus, susijusius su OLAF kompetencija atlikti tyrimą dėl sutarties, sudarytos įgyvendinant bendrąją programą, vykdymo.

144 Iš šio sprendimo 129–139 punktuose nurodytų nuostatų matyti, kad OLAF suteikta plati kompetencija Sąjungos finansiniams interesams kenkiančio sukčiavimo, korupcijos ir kitų neteisėtų veikų prevencijos ir kovos su šiomis veikomis srityje.

145 Kad SESV 325 straipsnyje įtvirtinta Sąjungos finansinių interesų apsauga būtų veiksminga, būtina, jog prevencija ir kova su sukčiavimu ir kitais pažeidimais būtų vykdoma visais lygmenimis ir dėl visos veiklos, kurią vykdant tokie reiškiniai gali pažeisti šiuos interesus. Būtent siekdama kuo geriau pasiekti šį tikslą, Komisija numatė, kad OLAF vykdo jai suteiktus įgaliojimus atlikti išorės administracinius tyrimus.

146 Lygiai taip pat šio sprendimo 139 punkte nurodyto Reglamento Nr. 2321/2002 20 straipsnyje, susijusiame su taisyklėmis, reglamentuojančiomis įmonių dalyvavimą įgyvendinant Šeštąją bendrąją programą, konkrečiai nustatyta, jog Komisija užtikrina, kad Sąjungos finansiniai interesai būtų saugomi remiantis veiksminga kontrole pagal Reglamentą Nr. 1073/1999. Tiksliau, pastarajame reglamente nustatyta, kad OLAF turi Komisijai Reglamentu Nr. 2185/96 suteiktus įgaliojimus atlikti patikrinimus ir patikras vietoje valstybėse narėse.

147 Taigi atrodo, jog tai, kad tarp Sąjungos ir fizinių ar juridinių asmenų, įtariamų neteisėta veikla, egzistuoja sutartiniai santykiai, neturi reikšmės OLAF įgaliojimams vykdyti tyrimus. Ji gali vykdyti tyrimus dėl šių asmenų, jeigu jie įtariami sukčiavimu ar kitomis neteisėtomis veikomis, nesvarbu, kad minėtos šalys yra sudariusios sutartį.

148 Taigi ieškovas nepagrįstai tvirtina, kad minėtas nuostatas reikėtų aiškinti taip, kad OLAF neturi įgaliojimų Sąjungos vardu sudarytų sutarčių atveju. Toks aiškinimas, kuris reikštų institucijų įgaliojimų kovoje su sukčiavimu ir kitomis neteisėtomis veikomis apribojimą, neatitinka nei Sutarties nuostatų, nei šių nuostatų tikslo ar bendros struktūros.

149 Šiomis aplinkybėmis ieškovas nepagrįstai abejoja OLAF nepriklausomumu ir be reikalo įtaria, kad tuo atveju, jeigu Komisija sudaro sutartį Sąjungos vardu, kyla interesų konfliktas. Iš tiesų Reglamento Nr. 1073/1999 12 konstatuojamojoje dalyje pabrėžta būtinybė užtikrinti, kad atlikdama šiame reglamente nustatytus uždavinius OLAF būtų nepriklausoma ir kad jos direktoriui turi būti suteikti įgaliojimai pradėti tyrimą savo iniciatyva. Šio reglamento 12 straipsnio 3 dalyje įgyvendinama minėta konstatuojamoji dalis ir numatyta, kad, „[e]idamas savo pareigas, kai reikia pradėti ir atlikti išorės ir vidaus tyrimus ar po tokių tyrimų parengti ataskaitas, Direktorius nesiekia gauti [naudos] ir neklauso kurios nors vyriausybės arba bet kurios institucijos, įstaigos, tarnybos ar organizacijos nurodymų“ ir kad „[j]eigu direktorius mano, kad kuri nors priemonė, kurios imasi Komisija, ginčija jo nepriklausomumą, jis turi teisę dėl šios institucijos kreiptis į Teisingumo Teismą“.

150 Šis OLAF nepriklausomumas dar kartą patvirtintas Sprendimo 1999/352, iš dalies pakeisto 2013 m. rugsėjo 27 d Komisijos sprendimu 2013/478/ES (OL L 257, 2013, p. 19), 3 straipsnyje; jame nustatyta:

„Tyrimo funkcijos nepriklausomumas

[OLAF] visiškai nepriklausomai vykdo 2 straipsnio 1 dalyje nurodytus tyrimo įgaliojimus. Vykdydamas šiuos įgaliojimus, [OLAF generalinis] direktorius nesiekia gauti [naudos] ir neklauso Komisijos, kurios nors Vyriausybės arba bet kurios kitos institucijos ar įstaigos nurodymų.“ (Praleista)

– Dėl sutarties sąlygos, susijusios su patikrinimais ir auditais, teisėtumo

157 Ieškovas nepagrįstai teigia, kad sutarties sąlyga, kurioje numatytas OLAF dalyvavimas patikrinimuose ir audituose, atliekamuose pagal Šeštosios bendrosios programos sutartis, yra nesąžininga ir neteisėta. Iš tiesų šio sprendimo 144 ir 145 punktuose pabrėžta, kad OLAF turi įgaliojimus vykdyti išorės tyrimus dėl fizinių ar juridinių asmenų, kurie įtariami sukčiavimu ar neteisėta veikla, kuria pažeidžiami Sąjungos finansiniai interesai, neatsižvelgiant į tai, kad instituciją ir šiuos asmenis sieja sutartiniai santykiai. Šiomis aplinkybėmis OLAF veikia ne pagal pavyzdinės FP6 sutarties II.29 straipsnį, kuriame nustatyta, kad Komisija gali atlikti patikrinimus ir patikras vietoje, ir šiuo klausimu daroma nuoroda į reglamentus Nr. 2185/96 ir 1073/1999, bet vadovaudamasi minėtais reglamentais ir Sprendimu 1999/352 jai suteiktais įgaliojimais.

158 Taigi sutarties sąlygoje tik primenama apie įgaliojimus, kuriuos Komisija ir OLAF jau turi. Todėl neatrodo, kad pastarosioms taikant tokią sąlygą būtų padarytas pažeidimas, dėl kurio ieškovui galėtų būti padaryta žala. (Praleista)

– Dėl pakankamai rimtų įtarimų dėl sukčiavimo ar korupcijos veiklos nebuvimo (Praleista)

175 Iš teismo praktikos matyti, kad OLAF direktoriaus sprendimas pradėti tyrimą, kaip ir Sutartimis arba jomis remiantis įsteigtos institucijos, įstaigos, tarnybos ir organizacijos sprendimas prašyti pradėti tokį tyrimą, negalimas be pakankamai rimtų įtarimų dėl sukčiavimo ar korupcijos arba kitos neteisėtos veiklos, kuri gali pažeisti Sąjungos finansinius interesus (2003 m. liepos 10 d. sprendimų *Komisija / ECB*, C-11/00, EU:C:2003:395, 141 punktas ir *Komisija / EIB*, C-15/00, EU:C:2003:396, 164 punktas).

176 Todėl reikia išnagrinėti, ar OLAF įtarimai buvo pakankamai rimti.

177 Šiuo klausimu pažymėtina, jog pirminėje audito ataskaitoje pateikta tam tikra informacija, iš kurios matyti, kad *Zenon* nepersiuntė išlaidų personalui formos už tam tikrus laikotarpius, kad didelė dalis *Zenon* deklaruotų išlaidų personalui buvo susijusios su *Comeng* darbuotojais, kad *Comeng* darbuotojų išdirbtų valandų skaičius buvo daug didesnis nei *Zenon* darbuotojų ir kad išlaidų *Comeng* personalui negalima vertinti kaip išlaidų „vidaus konsultantams“. Iš tos informacijos taip pat matyti, kad ši praktika, kai išlaidos *Comeng* personalui laikomos išlaidomis vidaus konsultantams, galėjo būti taikoma nuolat. Be to, buvo atskleista, kad šių dviejų bendrovių ryšiai nebuvo žinomi ir kad atlikus auditą buvo galima patvirtinti, jog 2005 m. balandžio 1 d. *Comeng* ir *Zenon* buvo pasirašiusios sutartį.

178 Reikia pažymėti, kad ši informacija yra dalis informacijos iš konfidencialaus dokumento, kuriame pateiktas OLAF pirminės informacijos įvertinimas.

179 Manytina, kad, atsižvelgiant į šias aplinkybes – tai, kad nebuvo informacijos apie *Zenon* ir *Comeng* ryšius, akivaizdžiai per dideles išlaidas personalui, tikrovės neatitinkančius pareiškimus apie personalą, tikėtina, nuolat taikomą praktiką apibūdinant išlaidas personalui – OLAF pagrįstai galėjo nuspręsti, kad yra pakankamai rimtų įtarimų dėl sukčiavimo ar kitos neteisėtos veiklos, kuri gali padaryti žalos Sąjungos biudžetui, ir dėl to pradėti tyrimą.

(Praleista)

- Dėl OLAF įgaliojimų rengti apklausas atliekant išorės tyrimus (Praleista)

187 Nagrinėjamu atveju reikia priminti, kad du OLAF nariai 2011 m. rugsėjo 6 d. apklausė ieškovą Patme.

188 Dėl reglamentavimo, vertinant tik pažodžiui, reikia pripažinti, kad, priešingai, nei numatyta Reglamento Nr. 1073/1999 4 straipsnyje dėl vidaus tyrimų, nė vienoje nuostatoje aiškiai nenumatyta galimybė OLAF prašyti pateikti informaciją žodžiu atliekant išorės tyrimus.

189 Vis dėlto, nors šiuo klausimu nėra konkrečios nuostatos, to negalima aiškinti kaip draudimo OLAF rengti apklausas atliekant išorės tyrimus. Iš tiesų įgaliojimai atlikti patikrinimus ir patikras vietoje neabejotinai reiškia ir įgaliojimus rengti asmenų, dėl kurių atliekami šie patikrinimai ir patikros vietoje, apklausas. Be to, OLAF rengiamos apklausos nėra privalomos, apklausiami asmenys turi teisę atsisakyti jose dalyvauti arba atsakyti į tam tikrus klausimus.

190 Taip pat primintina, kad Reglamento Nr. 2185/96 7 straipsnyje, siejamame su Reglamento Nr. 1073/1999 2 straipsniu, nurodyta, kad OLAF, „laikydam[asi] nacionalin[ės] teisės aktų, tokiomis pat sąlygomis kaip ir nacionalinės administracijos inspektoriai“ gali naudotis visais atitinkamų operacijų duomenimis ir dokumentais, kurie būtini, kad būtų tinkamai atlikti patikrinimai ir patikros vietoje.

191 Ieškovas nepateikė nė vieno argumento, kuriuo remiantis būtų galima įrodyti, kad OLAF šiuo aspektu padarė pažeidimą. Iš tiesų ieškovas nenurodė, iš kur matyti OLAF veiksmų, t. y. jo kvietimo į apklausą kaip asmens, dėl kurio atliekami šie patikrinimai ir patikros, neatitiktis siejamiems Reglamento Nr. 2185/96 7 straipsniui ir Reglamento Nr. 1073/1999 2 straipsniui.

192 Dėl tos pačios priežasties reikia atmesti ir argumentą, susijusį su OLAF priežiūros komiteto nuomone 2/2012, kurioje patvirtinta, kad, atlikdama išorės tyrimus, OLAF negali prašyti žodžiu pateikti informaciją.

193 Todėl reikia atmesti kaltinimą dėl OLAF įgaliojimų rengti apklausas, atliekant išorės tyrimus, neturėjimo.

– Dėl OLAF įgaliojimų stokos vykdyti tyrimus dėl trečiųjų asmenų (Praleista)

196 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad Reglamento Nr. 2185/96 5 straipsnio trečioje pastraipoje nustatyta, jog „[i]šimtiniais atvejais, kai siekiama nustatyti, ar pažeidimas buvo padarytas, Komisija gali atlikti kitų atitinkamų ekonominės veiklos vykdytojų patikrinimus ir inspektavimus vietoje, kad galėtų susipažinti su šių ekonominės veiklos vykdytojų turima informacija, susijusia su faktais, kurie tikrinami atliekant patikrinimus ir inspektavimus vietoje“.

197 Be to, nė viena Reglamento Nr. 2185/96, juo labiau kito reglamento, nuostata nei Komisijai, nei, kaip šiuo atveju, OLAF neužkertamas kelias atlikti subrangovo patikros vietoje, prieš tai neatlikus sukčiavimu įtariamo ekonominės veiklos vykdytojo patikrinimo ar patikros vietoje. Iš tiesų, išimtiniais atvejais, kai siekiama nustatyti, ar buvo padarytas pažeidimas, OLAF gali atlikti kitų ekonominės veiklos vykdytojų patikrinimą ir patikrą vietoje.

198 Reikia priminti, kad *Comeng* veikė būtent kaip *Zenon* subrangovas, vykdant ginčijamas FP6 sutartis, sudarytas įgyvendinant Šeštąją bendrąją programą. Taigi buvo būtina atlikti tokį šio subjekto patikrinimą, siekiant surinkti reikšmingą jo turimą informaciją apie faktines aplinkybes, dėl kurių buvo atliekamas tyrimas.

199 Dėl sprendimo atlikti šio subjekto patikrinimą prieš tikrinant *Zenon* pažymėtina, kad jį galima pagrįsti būtinybe išlaikyti netikėtumo efektą. Bet kuriuo atveju, jeigu atlikti tikrinimai atitinka Reglamentą Nr. 2185/96, o *Comeng* tikrinimo atveju taip yra, diskreciją priimti sprendimą dėl tikrinimų eigos turi tik Komisija ir OLAF.

200 Atsižvelgiant į bylos aplinkybes ir šio sprendimo 177–181 punktuose primintus rimtus įtarimus dėl sukčiavimo, konstatuotina, kad *Comeng* patikrinimas buvo būtinas ir jį apėmė OLAF diskrecija.

201 Todėl Komisijos negalima kaltinti dėl jokio Reglamento Nr. 2185/96 5 straipsnio pažeidimo.

– Dėl tyrimo išplėtimo 2002–2006 m. įvykdytiems finansiniams sandoriams neteisėtumo (Praleista)

210 Antra, reikia kartu išnagrinėti argumentus dėl senaties termino ir argumentus, grindžiamus kuo trumpiausio termino ir teisinio saugumo principų pažeidimu.

(Praleista)

213 Reikia priminti, kad pagal teismo praktiką Reglamento Nr. 2988/95 3 straipsnio 1 dalyje numatyta senaties termino taisyklė taikoma ir pažeidimams, už kuriuos gali būti skirta administracinė nuobauda, kaip tai suprantama pagal šio reglamento 5 straipsnį, ir pažeidimams, dėl kurių taikoma administracinė priemonė, kaip tai suprantama pagal to paties reglamento 4 straipsnį, t. y. priemonė, kuria siekiama susigrąžinti neteisėtai įgytas sumas ir kuri nelaikoma nuobauda (2009 m. sausio 29 d. Sprendimo *Josef*

Vosding Schlacht, Kühl ir Zerlegebetrieb ir kt., C-278/07–C-280/07, EU:C:2009:38, 22 punktas, 2011 m. balandžio 15 d. Sprendimo *IPK International / Komisija*, T-297/05, EU:T:2011:185, 147 punktas ir 2013 m. balandžio 19 d. Sprendimo *Aecops / Komisija*, T-53/11, nepaskelbtas Rink., EU:T:2013:205, 41 punktas).

214 Teisingumo Teismas taip pat yra nusprendęs, kad priimdamas Reglamentą Nr. 2988/95, ypač jo 3 straipsnio 1 dalies pirmą pastraipą, Sąjungos teisės aktų leidėjas siekė įtvirtinti bendrą šiai sričiai taikomą senaties termino taisyklę, kuria siekė apibrėžti visose valstybėse narėse taikomą minimalų terminą ir atsisakyti galimybės susigrąžinti iš Sąjungos biudžeto neteisėtai gautas sumas, nuo ginčijamoms išmokoms reikšmingo pažeidimo padarymo praėjus ketveriems metams. Taigi nuo Reglamento Nr. 2988/95 įsigaliojimo dienos valstybių narių valdžios institucijos iš esmės gali per ketverius metus pareikalauti grąžinti iš Sąjungos biudžeto neteisėtai gautą naudą, išskyrus tam tikrus sektorius, kuriems Sąjungos teisės aktų leidėjas numatė trumpesnį terminą (2009 m. sausio 29 d. Sprendimo *Josef Vosding Schlacht, Kühl ir Zerlegebetrieb ir kt.*, C-278/07–C-280/07, EU:C:2009:38, 27 ir 28 punktai).

215 Atsižvelgiant į teismo praktikoje primintą Reglamento Nr. 2988/95 3 straipsnio 1 dalies taikymo apimtį ir į tai, kad OLAF tyrimas, kiek jis susijęs su ieškovu, galėjo lemti tik administracinių ar baudžiamųjų priemonių arba sankcijų taikymą pagal nacionalinę, o ne pagal Sąjungos teisę, ieškovas negali remtis senaties terminu pagal Reglamento Nr. 2988/95 3 straipsnio 1 dalį.

216 Bet kuriuo atveju, net jeigu reikėtų nuspręsti, kad Reglamente Nr. 2988/95 nustatytos senaties termino taisyklės yra privalomos Graikijos nacionaliniams teismams, kiek tai susiję su galimu baudžiamuoju persekiojimu, reikia pažymėti, kad, kaip pagrįstai nurodo Komisija, pažeidimas, padarytas vykdant Šeštosios bendrosios programos sutartis, buvo tęstinis. Taip pat reikia konstatuoti, kad jis buvo baigtas 2007 m. rugsėjo 30 d., t. y. tą dieną, kai baigėsi paskutinis Šeštosios bendrosios programos projektas, kuriame dalyvavo *Zenon* (šiuo atveju *Gnosys*). Būtent nuo šios dienos tariamą pažeidimą reikia laikyti baigtu. Tai reiškia, kad senaties terminas buvo pradėtas skaičiuoti tik nuo 2007 m. spalio 1 d.

217 Šiomis aplinkybėmis reikia priminti, kad pagal Reglamento Nr. 2988/95 3 straipsnio 1 dalies trečią pastraipą senaties terminas tyrimams dėl ieškovo gali būti sustabdytas tik aktu, apie kurį jam pranešama. Ieškovas per teismo posėdį pripažino, kad buvo informuotas apie tyrimą 2011 m. liepos mėn. raštu. Be to, reikia pažymėti, jog šiame rašte buvo nurodyta, kad ieškovas laikomas „asmeniu, dėl kurio“ atliekamas atitinkamas tyrimas, ir kad jis bendravo su OLAF atstovais, nes tai minima 2011 m. liepos 6 d. ieškovo elektroniniame laiške OLAF, kuriuo jis patvirtino savo sutikimą dėl pokalbio savo namuose Graikijoje. Šiomis aplinkybėmis reikia konstatuoti, kad 2011 m. liepos mėn. ieškovui adresuotu raštu senaties terminas buvo nutrauktas, todėl nuo minėto rašto datos pradėtas skaičiuoti naujas ketverių metų senaties terminas (šiuo klausimu pagal analogiją žr. 2003 m. kovo 13 d. Sprendimo *José Martí Peix / Komisija*, T-125/01, EU:T:2003:72, 94 punktą).

218 Vadinasi, ieškovo argumentą dėl senaties termino reikia atmesti.

219 Dėl argumento, susijusio su pareigos laikytis protingo termino vykdant administracines procedūras pažeidimu, reikia pažymėti, kad ši pareiga yra bendrasis Sąjungos teisės principas, kurio laikymąsi užtikrina Sąjungos teismai ir kuris, be kita ko, yra teisės į gerą administravimą sudėtinė dalis pagal Pagrindinių teisių chartijos 41 straipsnio 1 dalį (šiuo klausimu žr. 2014 m. gegužės 21 d. Sprendimo *Catinis / Komisija*, T-447/11, EU:T:2014:267, 34 punktą). Taip pat reikia priminti, kad tai, ar administracinės procedūros trukmė yra protinga, turi būti vertinama atsižvelgiant į kiekvienos bylos aplinkybes, visų pirma jos kontekstą, skirtingus nagrinėjimo procedūros etapus, bylos sudėtingumą ir svarbą įvairioms suinteresuotosioms šalims (1997 m. spalio 22 d. Sprendimo *SCK ir FNK / Komisija*, T-213/95 ir T-18/96, EU:T:1997:157, 57 punktą, 1999 m. rugsėjo 16 d. Sprendimo *Partex / Komisija*, T-182/96, EU:T:1999:171, 177 punktą ir 2013 m. balandžio 19 d. Sprendimo *Aecops / Komisija*, T-53/11, nepaskelbtas Rink., EU:T:2013:205, 57 punktą). Nagrinėjamu atveju sutartys, sudarytos įgyvendinant Šeštąją bendrąją programą, buvo susijusios su 2002–2006 m. laikotarpiu ir galiojo kelerius

metus. Be to, Komisijos konstatuotas pažeidimas buvo tęstinis ir daromas tuo pačiu laikotarpiu. Taigi ieškovas negali kaltinti OLAF dėl to, kad ši atliko tyrimą dėl laikotarpio prieš kelerius metus. OLAF taip pat laikėsi Reglamento Nr. 1073/1999 6 straipsnio 5 dalies, nes tyrimas buvo nepertraukiamai atliekamas tiek laiko, kiek proporcinga bylos aplinkybėms ir sudėtingumui. OLAF 2009 m. gruodžio mėn. pradėjo tyrimą. 2010 m. vasario mėn. ji atliko patikrinimą *Comeng* patalpose. 2010 m. rugpjūčio mėn. Komisija parengė galutinį audito ataskaitos projektą ir išsiuntė jį *Zenon*; ši 2010 m. spalio ir lapkričio mėn. dėl jo pateikė savo pastabas. 2011 m. vasario mėn. Komisija patvirtino galutinę audito ataskaitą. Remdamasi galutinėje audito ataskaitoje pateiktais duomenimis, 2011 m. liepos mėn. OLAF informavo ieškovą, kad dėl jo pradėtas tyrimas, 2011 m. rugsėjo mėn. jį apklausė, 2012 m. rugsėjo mėn. užbaigė savo tyrimą ir 2012 m. spalio mėn. perdavė galutinę tyrimo ataskaitą Graikijos institucijoms. Darytina išvada, kad OLAF nepažeidė nei pareigos laikytis protingo termino vykdant administracines procedūras, nei teisės į gerą administravimą, kurios sudėtinė dalis yra minėta pareiga. Taip pat iš to, kas išdėstyta, matyti, kad OLAF niekaip nepažeidė rūpestingumo principo.

(Praleista)

Dėl ieškinio trečiojo pagrindo, susijusio su teisės į gynybą pažeidimu

225 Nurodydamas trečiąjį ieškinio pagrindą ieškovas teigia, kad per jo apklausą ir iki ieškinio pareiškimo dienos turėjo labai nedaug informacijos apie tai, kodėl OLAF atliko tyrimą, ir apie OLAF kaltinimus jam. Jis mano, kad, kadangi dėl jo buvo atliekamas tyrimas, jis turėjo būti tiksliai ir aiškiai informuojamas apie kiekvieną su juo susijusią faktinę aplinkybę. Jis nebuvo aiškiai ir išsamiai informuotas nei apie kaltinimus jam ir veikas, kurių padarymu buvo kaltinamas, nei apie kaltinimus ir informaciją, perduotą Informacinės visuomenės GD ir Graikijos institucijoms, ir neturėjo galimybės dėl šių faktinių aplinkybių gintis ir būti išklausytas ar paneigti galimai klaidingų kaltinimų.

226 Komisija neigia šiuos teiginius.

227 Šiuo klausimu pažymėtina, jog nurodydamas trečiąjį ieškinio pagrindą ieškovas teigia, kad buvo pažeista jo teisė į į gynybą, ir iš esmės nurodo du kaltinimus. Pirma, jis nebuvo tiksliai ir aiškiai informuotas apie visas veikas, kurių padarymu buvo kaltinamas, taigi neturėjo galimybės būti išklausytas dėl šių veikų. Antra, jis neturėjo galimybės susipažinti nei su OLAF byla prieš tai, kai ji parengė savo ataskaitą ir joje nurodė jo pavardę, nei su pačia galutine ataskaita.

228 Pirmiausia reikia priminti, kad pagal nusistovėjusią teismo praktiką bet kurioje dėl asmens pradėtoje procedūroje, kurioje gali būti priimtas sprendimas šio asmens nenaudai, teisės į gynybą užtikrinimas yra pagrindinis Sąjungos teisės principas ir jį reikia užtikrinti, net jeigu nėra atitinkamą procedūrą reglamentuojančių teisės aktų. Pagal šį principą reikalaujama, kad bet kuris asmuo, dėl kurio gali būti priimtas sprendimas jo nenaudai, turėtų galimybę tinkamai pareikšti savo nuomonę dėl Komisijos turimų įkalčių, kuriais ji grindžia savo sprendimą (šiuo klausimu žr. 1996 m. spalio 24 d. Sprendimo *Komisija / Lisrestal ir kt.*, C-32/95 P, EU:C:1996:402, 21 punktą).

229 Dėl kaltinimo, kad ieškovas nebuvo pakankamai aiškiai informuotas apie veikas, kuriomis kaltinamas, todėl negalėjo būti dėl jų išklausytas, pirmiausia reikia konstatuoti, kad nė viename teisės akte nenustatyta pareiga informuoti asmenis, dėl kurių atliekamas tyrimas, apie OLAF atliekamus išorės tyrimus. O jeigu kalbėtume apie vidaus tyrimus, 1999 m. birželio 2 d. Komisijos sprendimo 1999/396/EB, EAPB, Euratomas dėl vidaus tyrimų, susijusių su Bendrijos interesams kenkiančio sukčiavimo, korupcijos ir bet kurios kitos neteisėtos veiklos prevencija, nuostatų ir sąlygų (OL L 149, 1999, p. 57) 4 straipsnyje „Suinteresuotojo asmens informavimas“ nustatyta:

„Tais atvejais, kai iškyla Komisijos nario, pareigūno ar tarnautojo galimas dalyvavimas, suinteresuotasis asmuo nedelsiant informuojamas, jeigu tai nekelia pavojaus tyrimui <...>

Tais atvejais, kai tyrimo tikslais būtina išlaikyti visišką slaptumą ir reikia laikytis nacionalinės teismo institucijos kompetencijai priklausančios tyrimo tvarkos, pareigos kviesti narį, pareigūną ar tarnautoją, kad jis galėtų pareikšti savo nuomonę, atlikimas gali būti atidėtas Komisijos pirmininko arba jos Generalinio Sekretoriaus atitinkamai sutikimu.“

230 Bendrasis Teismas jau yra nusprendęs, kad teisės į gynybą laikymasis pakankamai užtikrinamas, OLAF atliekant vidaus tyrimą, jeigu ji laikosi Sprendimo 1999/396 4 straipsnio (2007 m. rugsėjo 12 d. Sprendimo *Nikolaou / Komisija*, T-259/03, nepaskelbtas Rink., EU:T:2007:254, 245 punktas).

231 Tas pats taikytina OLAF išorės tyrimo procedūrai. Taigi teisės į gynybą laikymasis pakankamai užtikrinamas atliekant tokį tyrimą, jeigu, panašiai kaip numatyta Sprendimo 1999/396 4 straipsnyje, suinteresuotasis asmuo nedelsiant informuojamas apie jo asmeninio dalyvavimo sukčiaujant, darant korupcijos nusikalstamas veikas ar neteisėtoje veikloje, pažeidžiančioje Sąjungos interesus, galimybę, jeigu tai nekelia pavojaus tyrimui.

232 Nagrinėjamu atveju reikia priminti, kad dar 2011 m. liepos mėn. OLAF nusiuntė ieškovui raštą, kuriuo informavo, jog jis laikomas asmeniu, dėl kurio veiksmų pradėtas tyrimas dėl projekto „GR/RESEARCH-INFSO-FP6-Robotics and informatics“. Šiame rašte OLAF aiškiai nurodė, kad prašo ieškovo pateikti paaiškinimų ir informacijos apie *Zenon* ir *Comeng* dalyvavimą mokslinių tyrimų projektuose pagal Šeštąją bendrąją programą. Tuo pačiu raštu OLAF pakvietė ieškovą į apklausą, siekdama jam suteikti „galimybę pareikšti [savo] nuomonę ir pateikti komentarus dėl visų su juo, kaip suinteresuotąja šalimi, susijusių faktinių aplinkybių“. OLAF nurodė, kad, siekiant palengvinti apklausą, ieškovo prašoma surinkti reikalingus dokumentus, susijusius su *Zenon* ir *Comeng* dalyvavimu Sąjungos mokslinių tyrimų projektuose, t. y. *Comeng* išrašytas sąskaitas faktūras *Zenon*, mokėjimų įrodymus, *Zenon* ir *Comeng* sudarytų paslaugų teikimo sutarčių kopijas, dokumentų, susijusių su konsultantų atliktais darbais *Comeng* vardu, kopijas, konsultantų atlikto darbo apskaitos žiniaraščių kopijas, taip pat *Comeng* su kitomis bendrovėmis, pavyzdžiui, [*konfidencialu*] [2], sudarytų paslaugų teikimo sutarčių kopijas.

233 OLAF taip pat nurodė, kad ieškovas turi teisę gauti teisinę pagalbą ir būti atstovaujamas teisininko ar kito atstovo, kad pasibaigus apklausai jo bus paprašyta perskaityti protokolą ir jį pasirašyti, jeigu sutiks su turiniu, kad apklausos protokolas gali būti panaudotas per administracinę, drausminę, teismo ar baudžiamąją procedūrą ir kad tyrimas gali pasibaigti tam tikros sumos išieškojimu arba bylos perdavimu Sąjungos drausminėms institucijoms arba kompetentingoms nacionalinėms teisminėms institucijoms.

234 2011 m. rugsėjo 7 d. du OLAF atstovai susitiko su ieškovu jo nuolatinėje gyvenamojoje vietoje. Iš šalių pasirašyto apklausos protokolo matyti, kad ieškovas iš pat pradžių buvo informuotas, jog OLAF siekia patikrinti esmines faktines aplinkybes ir surinkti informaciją apie *Zenon* ir *Comeng* ryšius vykdant sutartis pagal Šeštąją bendrąją programą. Šiuo klausimu reikia pabrėžti, kad pirmiausia protokole nurodyta [*konfidencialu*].

235 2012 m. rugsėjo 19 d. raštu ieškovas buvo informuotas, kad OLAF užbaigė tyrimą ir kad yra priežasčių manyti, jog buvo padarytos Sąjungos finansiniams interesams kenkiančios nusikalstamos veikos. Rašte nurodyta, kad, vadovaudamasi šio tyrimo išvadomis, OLAF rekomendavo kompetentingoms Graikijos teisminėms institucijoms pradėti teismo procesą.

236 Atsižvelgiant į visa tai, reikia konstatuoti, kad šios bylos aplinkybėmis ieškovas buvo visiškai informuotas apie OLAF atlikto išorės tyrimo priežastis ir priežastis, dėl kurių dėl jo buvo atliekamas tas tyrimas, ir kad teisiniu požiūriu jis turėjo galimybę būti išklausytas. Konkrečiau kalbant, iš apklausos ataskaitos matyti, kad jis viską žinojo apie [*konfidencialu*].

2 — Konfidencialūs duomenys neskelbiami.

237 Darytina išvada, kad kaltinimą, jog ieškovas nebuvo aiškiai informuotas apie veikas, kuriomis buvo kaltinamas, taigi neturėjo galimybės būti išklausytas dėl šių veikų, reikia atmesti.

238 Šiomis aplinkybėmis, antra, kaltinimą, kad ieškovas negalėjo susipažinti nei su OLAF byla, nei su pačia galutine ataskaita, taip pat reikia atmesti.

239 Pirmiausia dėl galimybės susipažinti su OLAF byla reikia konstatuoti, kad OLAF neprivalo leisti asmeniui, dėl kurio veiksmų atliekamas išorės tyrimas, susipažinti su dokumentais, nagrinėjamais šiame tyrime, ar su jos atliekant tyrimą parengtais dokumentais, nes tai galėtų pakenkti OLAF užduoties veiksmingumui ir konfidencialumui. Iš tiesų ieškovo teisę į gynybą pakankamai užtikrino jo gauta informacija (pagal analogiją žr. 2003 m. gruodžio 18 d. Nutarties *Gómez-Reino / Komisija*, T-215/02, EU:T:2003:352, 65 punktą, taip pat 2007 m. rugsėjo 12 d. Sprendimo *Nikolaou / Komisija*, T-259/03, nepaskelbtas Rink., EU:T:2007:254, 241 punktą ir 2008 m. liepos 8 d. Sprendimo *Franchet ir Byk / Komisija*, T-48/05, EU:T:2008:257, 255 punktą) ir tai, kad jis buvo išklausytas per apklausą.

240 Antra, dėl galimybės susipažinti su išorės tyrimo galutine ataskaita pažymėtina, kad nė vienoje nuostatoje nenumatyta, kad OLAF turi tokią pareigą. Dėl rungimosi principo pasakytina, kad neteisėti OLAF veiksmai galėtų būti nustatyti, tik jei galutinė ataskaita būtų išplatinta arba po jos būtų priimtas sprendimas asmens nenaudai (šiuo klausimu ir pagal analogiją žr. 2007 m. rugsėjo 12 d. Sprendimo *Nikolaou / Komisija*, T-259/03, nepaskelbtas Rink., EU:T:2007:254, 267 ir 268 punktus ir 2008 m. liepos 8 d. Sprendimo *Franchet ir Byk / Komisija*, T-48/05, EU:T:2008:257, 259 punktą).

241 Kadangi galutinių ataskaitų adresatės, t. y. Komisija ir Graikijos teisminės institucijos, ketino priimti tokį sprendimą dėl ieškovo remdamosi galutine ataskaita, būtent šios institucijos, o ne OLAF prireikus galėjo leisti ieškovui su jomis susipažinti laikantis jų pačių proceso taisyklių.

(Praleista)

243 Darytina išvada, kad Komisija nepadarė jokio ieškovo teisės į gynybą pažeidimo, todėl trečiąjį pagrindą reikia atmesti.

Dėl žalos ir priežastinio ryšio (Praleista)

247 Šiuo klausimu konstatuotina, kad ieškovui pavyko įrodyti, jog buvo pažeista Reglamento Nr. 45/2001 25 straipsnio 1 dalis (žr. šio sprendimo 98–102 ir 172 punktus). Tačiau ieškovas neįrodė, kad tarp šio pažeidimo ir nurodytos žalos yra koks nors priežastinis ryšys. Iš tiesų jis nepateikė jokių argumentų, iš kurių būtų galima suprasti, kaip nagrinėjamu atveju dėl pavėluoto pranešimo duomenų apsaugos pareigūnui apie asmens duomenų tvarkymą galėjo būti pakenkta ieškovo reputacijai ir kaip tai galėjo lemti jo profesinės veiklos pabaigą ir sustabdyti jo akademinę veiklą. Jis taip pat nepaaiškino, kaip pavėluotas pranešimas jam sukėlė neturtinę žalą. Todėl prašymą atlyginti žalą tiek, kiek jis pagrįstas minėtu pažeidimu, reikia atmesti kaip nepagrįstą.

248 Remiantis tuo, kas išdėstyta, prašymą atlyginti žalą reikia atmesti kaip nepagrįstą.

(Praleista)

Remdamasis šiais motyvais,

BENDRASIS TEISMAS (ketvirtoji kolegija)

nusprendžia:

1. Atmesti ieškinį.

2. Priteisti iš Athanassios Oikonomopoulos bylinėjimosi išlaidas, įskaitant susijusias su laikinųjų apsaugos priemonių taikymo procedūra.

Prek Labucka Kreuschitz

Paskelbta 2016 m. liepos 20 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

Parašai.